

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยด้วยการพรรณนาวิเคราะห์และมีภาพประกอบบางตอนตามประเด็นที่วิจัย การนำเสนองานวิจัยประกอบด้วยประเด็น ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิวัฒนาการวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาปัญหาของการสืบสานวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการสืบสานวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

สรุปผล

1. วิวัฒนาการวัฒนธรรมการแสดงแบ่งตามประเภทของการแสดง ได้แก่ 1. ประเภทละครรำ (มะโย่ง) 2. ประเภทการรำรำคู่ชาย – หญิง (รองเง็ง รองเง็งตันหยง ชัมเปง ดาระ)
3. ประเภทศิลปะป้องกันตัว (สิละ) และ 4. ประเภทขับร้องเพลงประกอบท่าทาง (ดีเกิร์ฮูลู) สรุปผลการศึกษาดังนี้

1.1 การแสดงประเภทละครรำ คือการแสดงมะโย่ง ปัจจุบันมีรูปแบบการแสดง 2 ประเภทคือ 1. การแสดงแบบพิธีกรรม มีความหยุดนิ่งในการพัฒนา การปรับปรุงการแสดงให้เข้ากับยุคสมัย โดยรูปแบบของผู้แสดง การแต่งกาย เครื่องดนตรี วิธีการแสดง รวมทั้งภาษาที่ใช้ในการแสดงยังคงยึดในรูปแบบของเดิม 2. การแสดงแบบบันเทิงมีวิวัฒนาการให้เข้ากับยุคสมัยโดยเครื่องแต่งกายของผู้แสดงมีความประณีต สวยงามทั้งคณะตั้งแต่นักแสดงและนักดนตรีเหมาะกับการแสดงโชว์ เครื่องดนตรีมีการนำรูปแบบการแสดงโนราเข้ามาผสมเพื่อเรียกความสนใจจากผู้ชมที่เป็นไทยพุทธที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง วิธีการแสดงมีการปรับให้น่าสนใจมากขึ้นทั้งภาษาที่ใช้เป็นภาษามลายูที่ชาวบ้านทั่วไปในยุคปัจจุบันใช้กันจึงทำให้เยาวชนสามารถรับรู้เรื่องราวได้ง่าย แต่ทั้ง 2 รูปแบบยังมีผลกระทบด้านผู้แสดง ด้านโอกาสที่แสดงและด้านสถานที่เนื่องจากความขัดแย้งด้านความเชื่อทางศาสนาทำให้อีกฝ่ายที่มะโย่งถูกว่าจ้างให้แสดงมีจำนวนลดน้อยลง นอกจากนี้การว่าจ้างให้ไปแสดง

ส่วนมากจะเป็นงานรักษาโรค แสดงอนุรักษ์ด้านการแสดงที่หน่วยงานจัดขึ้นทำให้รูปแบบของสถานที่แสดงเน้นการเรียบง่ายไม่มีพิธีรีตอง

1.2 การแสดงประเภทการรำรำคู่ชาย – หญิง ได้แก่ ร่องเงืง ร่องเงืงตันหยง ชัมเปง และดาระ สรุปผลวิวัฒนาการของแต่ละชุด ดังนี้

1.2.1 ร่องเงืง มีวิวัฒนาการสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการแสดง วิธีการแสดง และขนบนิยมในการแสดง โอกาสที่แสดง และสถานที่แสดง ได้มีปรับเปลี่ยนให้เข้ายุคสมัยขึ้น จัดเป็นชุดการแสดงที่มีวิวัฒนาการที่ดีส่งผลให้การแสดงร่องเงืงคงอยู่และเป็นที่นิยมของผู้คนทั่วไปของประเทศ ดังนี้ 1. ผู้แสดงร่องเงืงปัจจุบันการแสดงร่องเงืงมีกระบวนการถ่ายทอดและสืบสานผ่านสถาบันการศึกษา ทำให้นักแสดงส่วนใหญ่เป็นนักเรียน นักศึกษา และอาจารย์ในสถาบันทางการศึกษาที่สนใจและชื่นชอบในการแสดงร่องเงืง ไม่จำกัดว่านับถือศาสนาอะไร 2. การแต่งกายของการแสดงร่องเงืง มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องโดยสวมชุดพื้นเมือง นักแสดงหญิงมักเน้นเครื่องประดับและการทำทรงผม ทั้งนักดนตรีต้องสวมเสื้อผ้าปาเตะ กางเกงขายาว กล่าวได้ว่าต้องมีความสมบูรณ์แบบตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า เพราะเป็นชุดที่ต้องสวมรองเท้า 3. ด้านเครื่องดนตรีและเพลงร่องเงืง มีพัฒนาและถ่ายทอดให้แก่กลุ่มคนที่สนใจสานต่อและตัดการร้องเพลงเหลือเพียงเพลงบรรเลง 4. ด้านวิธีและขนบนิยมในการแสดง ซึ่งในปัจจุบัน มีการคิดสร้างสรรค์เพลงเพื่อให้นักแสดงทำท่าทางเดินออกมาจากหลังเวที และเดินกลับหลังเวทีเมื่อแสดงจบ นอกจากนี้ยังมีการแปรกระบวนแถวที่หลากหลาย ทำให้น่าติดตามมากกว่ารูปแบบในอดีต 5 ด้านโอกาสที่แสดงคืองานประจำปี และงานเลี้ยงทั่ว ๆ ไป นอกจากนี้มีการจัดประกวดการแสดงร่องเงืง 6. ด้านสถานที่แสดงมักสอดคล้องกับโอกาสในการแสดง คือแสดงได้ทั้งบนเวที ลานกว้าง ชายหาด

1.2.2 ร่องเงืงตันหยง วิวัฒนาการขององค์ประกอบของการแสดงได้แก่ผู้แสดง วิธีการแสดงและขนบนิยมในการแสดง โอกาสที่แสดง และสถานที่แสดง ได้มีปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคเพียงเล็กน้อย ส่วนเครื่องแต่งกาย เครื่องดนตรี ยังคงยึดรูปแบบเดิม ดังนี้ 1. ผู้แสดงมีถ่ายทอดให้เด็กนักเรียนเฉพาะการแสดงเท่านั้น ส่วนทางดนตรีไม่สามารถได้ถ่ายทอดให้เด็กได้ 2. การแต่งกายสวมชุดพื้นเมืองที่สวมใส่เรียบง่าย ไม่พิถีพิถันมาก ไม่มีเครื่องประดับ ไม่มีการทำผม และไม่สวมรองเท้า 3. เครื่องดนตรีและเพลง มีจำนวนน้อยมาก ยังยึดรูปแบบเดิม 4. วิธีการแสดงและขนบนิยมในการแสดง มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการแสดงจากลักษณะของรำวงเป็นรอบ ๆ มาเป็นการแสดงโชว์คือ แสดงเป็นเพลง ๆ ไม่มีเนื้อร้อง 5. โอกาสที่แสดง ยังคงแสดงได้ทั้งงานมงคลและงานอวมงคลขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้ว่าจ้าง และปัจจุบันมีหน่วยงานราชการเชิญให้ไปโชว์เปิดงานในพิธีต่าง ๆ และงานส่งเสริมด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น 6. สถานที่แสดงขึ้นอยู่กับโอกาสที่ได้ไปร่วมแสดง อาจเป็นสถานที่ที่มีพื้นที่ไม่กว้างนักหรือบางงานก็มีการตั้งเวทีสำเร็จรูป

1.2.3 ชัมเปง วิวัฒนาการขององค์ประกอบของการแสดง วิธีการแสดงและขนบนิยมในการแสดง โอกาสที่แสดง และสถานที่แสดง ได้มีปรับเปลี่ยนให้เข้ายุคสมัยขึ้น เป็นชุดการแสดงที่มีวิวัฒนาการที่ดีส่งผลให้การแสดงชัมเปงคงอยู่ตามสถาบันทางการศึกษา ดังนี้ 1. ผู้แสดง ปัจจุบันเป็นนักเรียน นักศึกษาและส่วนใหญ่มักเป็นกลุ่มเดียวกับการแสดงร้องเงิ้ง 2. การแต่งกาย นักแสดงสวมชุดพื้นเมือง แต่ผู้หญิงมักเน้นการทำผม พร้อมสวมใส่เครื่องประดับนอกจากนี้ นักดนตรีจะใช้ชุดแต่งกายที่มีลักษณะเดียวกันทั้งคณะ 3. เครื่องดนตรีและเพลง ปัจจุบันจะใช้วงดนตรีเดียวกับร้องเงิ้งซึ่งถือว่าการปรับเปลี่ยนจากวงดนตรีที่ใช้เครื่องดนตรี 3 ชนิดคือ มอริวีส คาบูล และฆ้อง 4. วิธีการแสดงและขนบนิยมในการแสดง มีการปรับชื่อเรียกทำทางเป็นภาษาไทยซึ่งง่ายต่อการจดจำและสื่อสารวิวัฒนาการมาจนกลายเป็นแบบฉบับที่สามารถถ่ายทอดได้ง่ายและไม่จำเพาะเฉพาะนักแสดงกลุ่มมลายูเท่านั้นแต่แพร่กระจายวัฒนธรรมไปสู่กลุ่มวัฒนธรรมอื่น 5. โอกาสที่แสดง ปัจจุบันการแสดงมักแสดงในงานเลี้ยงทั่ว ๆ ไป ซึ่งขึ้นอยู่กับความชื่นชอบของเจ้าภาพและเชิญร่วมแสดง 6. สถานที่ในการแสดง ปัจจุบันมักแสดงบนเวทีตามโอกาสที่แสดง

1.2.4 ดาระ วิวัฒนาการของ องค์ประกอบของการแสดง วิธีการแสดงและขนบนิยมในการแสดง โอกาสที่แสดง และสถานที่แสดง ได้มีปรับเปลี่ยนให้เข้ายุคสมัยขึ้น จัดเป็นชุดการแสดงที่มีวิวัฒนาการที่ดีส่งผลให้การแสดงดาระคงอยู่ แม้จะมีเพียงแห่งเดียวในจังหวัดสตูล และมิทั้งคนไม่สนับสนุนแต่ทางโรงเรียนควนโดนวิทยาได้เล็งเห็นความสำคัญของการแสดงชุดนี้จนทำให้มีการบรรจุเป็นหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้เยาวชนได้สืบสานต่อ คือ 1. ผู้แสดงมีการถ่ายทอดให้แก่เยาวชนโดยผ่านกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนทำให้ยังคงมีการแสดงอยู่ 2. การแต่งกาย ยังคงแต่งกายด้วยชุดพื้นเมือง และผู้หญิงมีการใช้เครื่องประดับมุกเข้าและการสวมใส่จะได้เหมือนกันทั้งคณะ 3. เครื่องดนตรีและเพลง ใช้กลองรำมะนาไม่จำกัดจำนวน ส่วนบทเพลงปัจจุบันเหลือเพียงห้าเพลงแสดงรวดเดียว 4. วิธีแสดงและขนบนิยมในการแสดง ได้มีการพัฒนาจนกลายเป็นการแสดงโชว์ที่ไม่เยิ่นเย้อ มีความกระชับทำให้ผู้ชมไม่เบื่อหน่าย มีการแปรแถวโดยใช้ท่าทางได้อย่างสวยงามและทำเชื่อมของแต่ละเพลงผสมผสานกับเพลงอย่างแนบเนียนจนทำให้ผู้ชมบางคนไม่ทราบว่าคุณแสดงดาระประกอบด้วย 5 เพลงคิดว่าเป็นเพลงเดียวตั้งแต่ต้นจนจบ 5. โอกาสในการแสดง มักเผยแพร่งานแสดงจำพวกงานพิธีเปิดที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนจัดขึ้น และงานแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้านทั้งในและต่างจังหวัด 6. สถานที่ในการแสดง มักขึ้นอยู่กับโอกาสในการแสดงโดยเจ้าภาพที่ติดต่อจะแจ้งว่าแสดงในงานใด ถ้างานนั้น ๆ จัดในโรงแรมซึ่งมีเวทีขนาดเล็กหรือบนเวทีขนาดใหญ่หรือลานกว้าง ๆ ทางคณะก็สามารถลดหรือเพิ่มผู้แสดงได้

1.3 การแสดงประเภทศิลปะการต่อสู้ คือ สิละ มีวิวัฒนาการขององค์ประกอบของการแสดง ผู้แสดง วิธีการแสดงและขนบนิยมในการแสดง โอกาสที่แสดง และสถานที่แสดง ได้มีปรับเปลี่ยนให้เข้ายุคสมัยขึ้น ส่วนการแต่งกายยังคงยึดรูปแบบดั้งเดิมเพียงแต่ปรับปรุงให้มีความ

1. ผู้แสดง มีจำนวนหลายคน และหลาย ในปัจจุบันผู้แสดงจะมีตั้งแต่วัยเด็กถึงวัยผู้ใหญ่
2. การแต่งกาย ใส่ชุดพื้นเมืองมลายูเน้นสีสันทัน ลวดลายของเนื้อผ้าโดยเฉพาะผ้าถุงและหมวกจะเป็นผืนเดียวกันและมักใช้สีที่ตัดกับตัวเสื้อและกางเกง นอกจากนี้ ชุดของนักดนตรีก็สวมชุดบายูมลายูเช่นเดียวกับนักแสดงแต่ละคน
3. เครื่องดนตรีและเพลง ยังคงยึดถือรูปแบบดั้งเดิม
4. วิธีการแสดงและขนบนิยมในการแสดง บางคณะยังคงมีการรับขันหมากในการรับการแสดงแต่บางคณะก็ยกเลิกธรรมเนียมนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะงานและความเชื่อของแต่ละคณะ สำหรับพิธีกรรมได้ตัดการไหว้ครูทั้งคณะคงเหลือไว้เพียงการรำไหว้ครู ทั้งนี้การแสดงศิลปะปัจจุบันยังคงเป็นชุดการแสดงนิยมของเหล่าคนไทยเชื้อสายมลายูและคนไทยพุทธ
5. โอกาสที่แสดง ยังคงแสดงในงานรื่นเริงที่จัดขึ้นเกี่ยวกับศาสนาได้คือ งานเข้าสุหนัต งานแต่งงาน ทั้งนี้ยังมีงานแค้นที่ได้รับความนิยมจากคนไทยพุทธ
6. สถานที่แสดงมักสอดคล้องกับโอกาสในการแสดงเพราะเจ้าภาพที่รับมาแสดงบางครั้งก็มีการจัดเวทีส่วนหากเป็นงานเล็ก ๆ หรืองานแค้นที่แสดงตามลานก็ไม่ต้องสร้างเวที

1.4 การแสดงประเภทขับร้องประกอบทำทางดีเกิร์ฮูลู มีวิวัฒนาการขององค์ประกอบของการแสดง ผู้แสดง การแต่งกาย เครื่องดนตรี ยังคงยึดรูปแบบดั้งเดิมอาจมีการเพิ่มหรือปรับเปลี่ยนบ้างแต่เพียงเล็กน้อย ส่วนวิธีการแสดงและขนบนิยมในการ โอกาสที่แสดง และสถานที่แสดงได้มีปรับเปลี่ยนให้เข้ายุคสมัยขึ้น เห็นได้ว่าการแสดงดีเกิร์ฮูลูเป็นชุดการแสดงที่มีวิวัฒนาการที่ดีส่งผลให้การแสดงดีเกิร์ฮูลูยังคงอยู่คู่สังคมของคนไทยเชื้อสายมลายู ในทุกห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะมีการแสดงดีเกิร์ฮูลูอยู่ปรากฏทุกจังหวัด ดังนี้ 1. ผู้แสดง ในแต่ละคณะมีหลายกลุ่มวัยตั้งแต่เด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ลูกคู่มีจำนวนเยอะมาก 2 เครื่องแต่งกายยังคงเอกลักษณ์ดั้งเดิมคือแต่งแบบพื้นเมือง ส่วนชุดของนักร้องจะเน้นความสวยงามของสีสันทันและเนื้อผ้าที่มันแวววาสะท้อนแสงสวยงามเมื่อไฟส่อง 3. เครื่องดนตรีและเพลง เครื่องดนตรียังคงใช้เหมือนเดิมเพียงแต่บางคณะใช้ทมิบุนรินเข้ามาเพื่อให้จังหวะที่สนุกสนานมากขึ้นแต่ไม่ได้เป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญจะมีหรือไม่ก็มีก็ได้ สำหรับบทเพลงมีการนำเพลงที่มีความทันสมัยและเป็นเพลงที่ได้รับความนิยมเป็นปัจจุบัน 4. วิธีการแสดงและขนบนิยมในการแสดง มีการปรับเปลี่ยนให้ทันสมัย รูปแบบการจัดที่นั่งก็ดูน่าสนใจโดยลูกคู่เป็นนั่งแถวหน้ากระดานด้านหน้าสองแถว ถัดไปแถวที่ 3 เป็นแถวของแม่เพลง นักร้อง และแถวที่ 4 จะเป็นนักดนตรี 5. โอกาสการแสดง มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนหรือแม้แต่ประชาชนทั่วไปที่จัดงานนิยมนิยมเชิญการแสดงดีเกิร์ฮูลูมาให้ความบันเทิง สังเกตได้ว่าหากเดินชมงานที่จัดใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ว่างานใดจะต้องมีการแสดงดีเกิร์ฮูลูทงงาน บางงานยังมีการจัดประชันวงดีเกิร์ฮูลูเพื่อเพิ่มความสุข

ให้กับการแสดง 6. สถานที่การแสดง สอดคล้องกับโอกาสในการแสดงซึ่งปัจจุบันเน้นการโชว์ซึ่งงานส่วนใหญ่มีการจัดตั้งเวทีสำเร็จรูป มีแสง เสียงที่สมบูรณ์

2. ปัญหาของการสืบสานวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู มีหลากหลายปัจจัยดังนี้

2.1 ปัจจัยภายใน คือความเชื่อทางศาสนา เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การแสดงทั้ง 7 ชุดเกิดภาวะซบเซา เนื่องจากสังคมของคนไทยเชื้อสายมลายูต่างมีมุมมองที่แยกออกเป็น 2 กลุ่มคือ

2.1.1 กลุ่มนักแสดงและผู้สนับสนุนที่แยกการแสดงออกจากศาสนา มองว่าการแสดงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้มนุษย์ผ่อนคลายจากความเครียดและเป็นการแสดงที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ขึ้นมา ดังนั้นแนวทางแก้ไขคือนักแสดงปรับรูปแบบการแสดงโดยเลิกพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ขัดกับหลักศาสนา และศิลปินได้ปฏิบัติกิจทางศาสนาอย่างจริงจัง ได้แก่ ประพฤติตนตามบัญญัติของศาสนา อาทิ การละหมาด 5 ครั้งต่อวัน ไม่บริโภคเนื้อสุกร เลือกรับประทานอาหารจากครัวมุสลิมหรืออาหารที่มีเครื่องหมายฮาลาล ไม่เลี้ยงสุนัข และเมื่อถึงงานรอมฎอนจะไม่รับงานแสดง และจะถือศีลอดอย่างเคร่งครัด

2.1.2 กลุ่มผู้นำศาสนาและประชาชนทั่วไปได้รับการศึกษาทางศาสนาจึงมีมุมมองความเชื่อที่ต่างไปจากอดีต แม้เยาวชนในปัจจุบันมองว่าความบันเทิงด้านการแสดงขัดกับหลักทางศาสนาแต่เพียงกลองอย่างเดียวที่ไม่ผิดศาสนบัญญัติ จะเห็นได้ว่าในประเด็นความเชื่อทางศาสนาถือเป็นจุดที่ประจวบเหมาะทำให้มุมมองของศิลปินและผู้ชมต่างกัน ศิลปินต่างมองว่าควรแยกเรื่องการแสดงออกจากศาสนา โดยมองว่าการแสดงเป็นเรื่องรื่นเริง

นอกจากนี้มีการแสดงรองเง็ง ซัมเปง ในปัจจุบันมีศิลปิน และผู้ชมที่เป็นชาวไทยพุทธจำนวนมากกว่ากลุ่มเจ้าของวัฒนธรรม

2.2 ปัจจัยภายนอกที่คอยเสริมให้นักแสดงได้รับผลกระทบ ได้แก่ ปัญหาด้านนโยบายการปกครอง เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และเวลาที่ใช้ในการแสดง ซึ่งล้วนเป็นข้อปัญหาที่ทุกชุดการแสดงต้องประสบ แต่ส่งผลกระทบที่แตกต่างกัน ดังนี้

2.2.1 ด้านนโยบายการปกครอง เป็นปัญหาที่ขึ้นอยู่กับรัฐบาลแต่ละยุคที่เล็งเห็นความสำคัญของการแสดงโดยการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานต่าง ๆ จัดกิจกรรมส่งเสริมการแสดงและศิลปิน ซึ่งปัจจุบันการแสดงมะโย่ง รองเง็งตันหยง ซัมเปง (ฝั่งจ.นราธิวาส) สิละ และติเกร์ฮูลูได้ประสบปัญหานี้เพราะหน่วยงานที่ได้จัดกิจกรรมไม่สามารถทำงานอย่างต่อเนื่องเมื่อมีการปรับเปลี่ยนรัฐบาล ส่วนการแสดงรองเง็ง ซัมเปง และดาระยังคงมีการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาจึงไม่กระทบมากนัก

2.2.2 ด้านเทคโนโลยี เป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้การแสดงถูกลดบทบาทลงจากการเป็นสื่อบันเทิงที่ได้รับความนิยมถูกแทนที่ด้วยความทันสมัย ความน่าสนใจของสื่อบันเทิงโดยเฉพาะ

ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตที่สามารถดูได้ทุกที่ ทุกเวลา แต่ปัจจุบันได้นำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสืบสานการแสดง เช่น มีการจัดทำแผ่นวีซีดีการแสดงแจกจำหน่าย มีการนำการแสดงอย่างดีเกร์ฮูลูเข้าสู่วงการโฆษณา ละคร และภาพยนตร์ เป็นต้น

2.2.3 ด้านเศรษฐกิจ เป็นปัญหาที่ส่งผลให้ศิลปินต้องประกอบอาชีพหลัก เช่น ทำนา ทำสวน รับจ้างทั่วไป รับราชการ ส่วนด้านการแสดงเป็นเพียงอาชีพเสริมเมื่อมีงานติดต่อกี่จะรวมตัวกันไปแสดง ทั้งนี้อัตราค่าจ้างขึ้นอยู่กับชุดการแสดงมีตั้งแต่หลักพันถึงหลักหมื่น ส่วนใหญ่ปัญหามักเกิดขึ้นกับผู้ว่าจ้าง เพราะมีค่าใช้จ่ายสูงในการรับการแสดง บางครั้งยังมีค่าใช้จ่ายอื่นนอกเหนือค่าตอบแทน อาทิ ค่าอาหาร ค่าเครื่องดื่ม ค่าเช่าสถานที่ เป็นต้น

2.2.4 ด้านเวลาในการแสดง กิจกรรมการแสดงในปัจจุบันมักขึ้นอยู่กับความต้องการของหน่วยงานหรือผู้ว่าจ้างที่ต้องการให้การแสดงใช้เวลาเท่าไร ส่งผลให้ทางคณะต้องกำหนดรูปแบบการแสดงไม่เกินเวลาที่กำหนด แต่ด้วยการแสดงส่วนใหญ่สามารถยืดหยุ่นจึงไม่เกิดภาวะขัดข้อง ยกเว้นแต่การแสดงร้องเงี้ยวที่มีจำนวนหลายเพลง ศิลปินมักแสดงเพลงอย่างน้อย 3 – 4 เพลง ทำให้เพลงที่เหลือไม่ได้ถ่ายทอดหรือฝึกซ้อมเป็นเวลานานทำให้จำลีลาทำรำไม่ได้

2.3 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลด้านบวกให้แก่การแสดง คือ ด้านอิทธิพลของวัฒนธรรมอื่น เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะบางชุดการแสดง แต่ถือเป็นผลดีที่ทำให้การแสดงมีความน่าสนใจขึ้น ได้แก่ 1. การแสดงมะโย่งรูปแบบความบันเทิงที่นำการแสดงโนราซึ่งเป็นวัฒนธรรมของคนไทยพุทธเข้ามาเพื่อเรียกความสนใจจากกลุ่มผู้ชม 2. การแสดงร้องเงี้ยวได้รับอิทธิพลการใช้เครื่องประดับจากประเทศอินโดนีเซีย และมาเลเซีย 3. ซัมเปง ศิลปินของปัตตานีได้นำลีลาการแสดงของนาฏศิลป์ไทย โดยเฉพาะการย่อตัว การยืดตัว การเอียงศีรษะ และขนบในการแสดงที่ไม่หันหลังให้ผู้ชม

2.4 ปัจจัยภายนอกที่ปรากฏเป็นปัญหาเฉพาะชุดมะโย่ง คือ ด้านภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร เนื่องจากใช้ภาษามลายู บางคณะใช้แบบมลายูโบราณ ทำให้ผู้ชมเป็นกลุ่มวัฒนธรรมอื่นย่อมไม่เข้าใจในการแสดง แม้ผู้ชมที่เป็นเจ้าของวัฒนธรรมเองเมื่อชมการแสดงมะโย่งแบบดั้งเดิมก็ไม่สามารถเข้าใจการสื่อสารของตัวละครได้เลย จึงทำให้ขาดอรรถรสในการชม ส่วนการแสดงมะโย่งแบบบันเทิงที่มีวิวัฒนาการด้านภาษาคือการใช้ภาษามลายูที่ใช้ในปัจจุบันทำให้ลดช่องว่างทางภาษาระหว่างผู้ชมกับนักแสดงได้

2.5 ปัจจัยภายนอกที่ปรากฏเฉพาะชุดร้องเงี้ยว ซัมเปง ลีละ ดีเกร์ฮูลู คือ ด้านโอกาสในการเผยแพร่ ซึ่งการแสดงดังกล่าวจะมีคณะกลุ่มนักแสดงอาชีพจำนวนมากในพื้นที่ เนื่องจากผู้ว่าจ้างหรือหน่วยงานมีการผูกมัดกับคณะอย่างต่อเนื่องด้วยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน โดยไม่คำนึงถึงเขตพื้นที่การแสดง ทั้งนี้จำนวนคณะการแสดงตามสถานศึกษามีจำนวนมากขึ้นแต่เวทีที่รองรับการแสดงมีจำนวนน้อยส่งผลให้เกิดการแข่งขัน

2.6 ปัจจัยภายนอกที่ปรากฏเฉพาะชุดรองเงืงตันหยง คือ ด้านการถ่ายทอดทางดนตรี เป็นปัญหาที่สำคัญมากเพราะเครื่องดนตรีชิ้นหลักอย่างขอ (ไวโอลิน) ที่ปัจจุบันเหลือเพียงท่านเดียว และมีอายุมากแต่ไม่ได้ถ่ายทอดให้แก่ผู้ใดเนื่องจาก การบรรเลงเป็นไปในลักษณะตามใจผู้เล่น ไม่มีการอ่านโน้ต การจดโน้ต นักแสดงใช้การจดจำท่วงทำนองเพลงในการบรรเลงจึงเป็นการยากในการถ่ายทอดให้แก่เยาวชน

2.7 ปัจจัยภายนอกที่ปรากฏเฉพาะชุดสีละ และตีเกร์ฮูลู คือ ด้านความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาระดับชาติเพราะไม่มีหนทางในการแก้ปัญหาส่งผลให้นักแสดงขาดรายได้ด้วยหน่วยงานไม่ค่อยจัดงานบ่อยเพราะช่วงแรกๆที่จัดประสบปัญหาขาดทุนไม่มีผู้คนร่วมงาน และบางงานย้ายเวลาจัดมาเป็นช่วงกลางวันซึ่งตรงกับช่วงเวลาทำงานของชาวบ้าน จนปัจจุบันได้มีการเชิญศิลปินนักร้องที่มีชื่อเสียงมาแสดงแทนวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.8 ปัจจัยภายนอกที่ปรากฏเฉพาะชุดตีเกร์ฮูลู คือ ด้านการจัดการประกวด ซึ่งเป็นรูปแบบที่นิยมใช้ในการสืบสานในปัจจุบัน แต่ศิลปินส่วนใหญ่โดยเฉพาะการแสดงตีเกร์ฮูลู ประสบปัญหาที่คล้ายกันคือทุกเวทีที่มีการจัดประกวดผู้ชนะมักเป็นคณะเดิม ทำให้ศิลปินที่ส่งประกวดมองว่า คณะของตนเป็นเพียงส่งเพื่อสร้างสีสัน จนทำให้หลายคณะเกิดความท้อและไม่ส่งเข้าประกวด

3. การพัฒนารูปแบบการสืบสานการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู ผู้วิจัยได้จำแนก ผลการศึกษาดังนี้ 1. รูปแบบการส่งเสริมด้านการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู และ 2. การพัฒนารูปแบบการสืบสานการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู เพื่อให้ได้ระบบที่มีมาตรฐานในการนำไปใช้งาน ผู้วิจัยได้ทำการประเมินคุณภาพและประเมินความพึงพอใจ สรุปผลการศึกษาดังนี้

3.1 รูปแบบการส่งเสริมด้านการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู มีหลายหลายปัจจัยที่สามารถช่วยส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรม/โครงการของการแสดง ดังนี้

3.1.1 ส่งเสริมโดยการจัดหานักแสดง เพื่อนำการแสดงไปเผยแพร่ หรือไปร่วมแสดงตามที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้รับเชิญเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งยังมีการรวบรวมนักแสดงเป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อจัดทำน่านีเยบศิลปิน ทั้งนี้หากมีการสนับสนุนให้เยาวชนได้ฝึกฝนการแสดงก็ควรดำเนินการหาสถานที่ให้เยาวชนได้โชว์ความสามารถของตัวเองเพื่อสร้างความภาคภูมิใจให้แก่เยาวชน อาจจะเป็นงานในจังหวัด ต่างจังหวัดหรือระดับนานาชาติ

3.1.2 จัดการประกวดดนตรีและการแสดงพื้นเมืองมีทั้งชิงถ้วยพระราชทาน ประจำปี หรือเป็นถ้วยรางวัลทั่ว ๆ ไป ประเภทของการแสดงที่นิยมประกวดการแสดงพื้นเมือง ได้แก่ การแสดงรองเงืง การแสดงตีเกร์ฮูลู และการแสดงสีละ ซึ่งในการประกวดจะมีข้อดีคือเข้าถึงเยาวชนโดยตรงเพราะในแต่ละคณะจะมีการดึงเยาวชนเข้าร่วมการฝึกซ้อมเพื่อลงประกวด แต่ข้อเสียคือ กรรมการตัดสินไม่ค่อยเป็นที่ยอมรับจากนักแสดง

3.1.3 เป็นกิจกรรมของโรงเรียน โดยการส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ ภาควิชา และ กล้าแสดงออก ซึ่งจะมีทั้งจัดตั้งเป็นชุมนุม และมีการทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่น โดยเด็กนักเรียนที่สนใจ เข้าร่วมชุมนุม สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาบางห้องที่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง ส่วนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาเด็กจะมีความสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง การส่งเสริม รูปแบบนี้ มักเป็นการฝึกฝนการแสดงประเภทที่เด็กสนใจ โดยมากมักเป็นการแสดงที่ท้องถิ่นนั้น ๆ นิยม มีการนำการแสดงไปเผยแพร่สู่ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ สร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียนและ เด็กมีประสบการณ์ด้านการแสดงถือเป็นการฝึกความกล้าแสดงออกได้อีกด้วย

3.1.4 ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ ในการทำ กิจกรรมส่งเสริมการแสดงอย่างสมบูรณ์ เพราะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการแสดง มักมีปัญหา ติดขัดด้านงบประมาณ ทำให้การส่งเสริมการแสดงหยุดชะงัก ดังนั้นหน่วยงานที่มีงบประมาณ จำนวนมากแต่ไม่มีการรับผิดชอบด้านการส่งเสริมการแสดง กระทำได้เพียงหากหน่วยงานไหนต้องการงบประมาณก็จะสนับสนุน

3.1.5 ในการจัดกิจกรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ควรจัดกระทำในลักษณะต่อเนื่อง ดังนั้นจำเป็นต้องมีการวางแผนงบประมาณในระยะยาวเพื่อให้ครอบคลุมและการดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น

3.1.6 ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแสดงผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานต่าง ๆ

3.2 การพัฒนารูปแบบการสืบสานวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลักคือ 1. รูปแบบการสืบสาน และ 2. การพัฒนารูปแบบการสืบสาน วัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู สรุปได้ดังนี้

3.2.1 รูปแบบการสืบสานวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูผู้วิจัยได้ วิเคราะห์ลำดับขั้นตอนของการทำงานออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

3.2.1.1. คัดเลือกชุดการแสดง

3.2.1.2 ศึกษาข้อมูลด้านประวัติความเป็นมา องค์ประกอบของการแสดง วิธีการแสดงของชุดการแสดงที่ได้คัดเลือกพร้อมตรวจสอบความถูกต้อง

3.2.1.3 วิเคราะห์ออกแบบ จัดทำ และประเมินสื่อที่นำมาใช้ในการสืบสาน

3.2.2 การพัฒนารูปแบบการสืบสานวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู สืบเนื่องจากขั้นตอนการทำงานในขั้นที่ 3 ของรูปแบบการสืบสานที่ผู้วิจัยวิเคราะห์มาทั้งสืบเนื่องจาก ผลการประชุมระดมสมองที่ว่า การสืบสานที่ดีจะต้องทำให้เป็นที่รู้จักก่อน ดังนั้นในการทำให้สังคม รู้จักการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูนั้นจำเป็นต้องใช้สื่ออินเทอร์เน็ต โดยการจัดทำระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู ซึ่งเป็นระบบที่ออกแบบมาเพื่อใช้งานในการ

สืบสานวัฒนธรรมการแสดงโดยเฉพาะ และสามารถปรับแก้ไข เพิ่ม และลบข้อมูลให้เป็นปัจจุบันได้ตลอด แต่มีข้อเสียตรงที่ศาสตร์แขนงอื่นไม่สามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งรูปแบบของระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูผู้วิจัยได้ทำไว้ 7 ชุดการแสดงโดยในแต่ละชุดปรากฏข้อมูลลักษณะเดียวกัน คือ 1. ประวัติความเป็นมา 2. องค์ประกอบการแสดง 3. วิธีแสดงและขนบนิยม 4. ผู้แสดง

3.2.2.1 การนำเสนอในส่วนของประวัติความเป็นมา เป็นการนำเสนอด้วยการบรรยายพร้อมภาพการ์ตูน และภาพถ่าย

3.2.2.2 การนำเสนอในส่วนขององค์ประกอบการแสดง ซึ่งจะจำแนกรูปแบบการนำเสนอ คือ 1. ข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม และภาพถ่าย โดยแบ่งเป็นหัวข้อ วิวัฒนาการการแสดง วิวัฒนาการด้านเครื่องแต่งกาย และวิวัฒนาการด้านเครื่องดนตรีและเพลง โดยนำเสนอเป็นการสรุปผลและแทรกภาพถ่าย

3.2.2.3 การนำเสนอองค์ประกอบ ซึ่งเสนอรายละเอียด ได้แบ่งเป็น 1. จำนวนผู้แสดงคือนักแสดงชาย นักแสดงหญิง และนักดนตรี 2. การแต่งกาย อธิบายเป็นข้อความสั้น ๆ ประกอบภาพ โดยใช้เมาส์ชี้ ภาพและคำอธิบายจะปรากฏกรอบใหม่ด้านข้างขวาของข้อความนั้น ๆ 3. เครื่องดนตรี เป็นการนำเสนอข้อมูลที่อธิบายด้วยภาพพร้อมคำบรรยายสั้น ๆ รูปแบบการนำเสนอคือเมื่อเมาส์ไปชี้ที่ชื่อจะปรากฏหน้าต่างแสดงภาพและข้อมูลนั้น ๆ

3.2.2.4 การนำเสนอวิธีการแสดงและขนบนิยม สามารถเข้าถึงข้อมูลด้วยการคลิกที่เมนูโดยจำแนกออกเป็น 1. อธิบายรายละเอียดท่ารำ โดยระบบจะปรากฏหน้าต่างขึ้นใหม่เป็นไฟล์พีดีเอฟ 2. วิถีทัศน์การแสดงและการสาธิตการแสดง ซึ่งเมื่อคลิกชมระบบจะลิงค์อัตโนมัติไปยัง www.youtube.com ตามรายละเอียดข้อมูลที่ได้ลิงค์ไว้

3.2.2.5 ผู้แสดง เป็นการนำเสนอข้อมูลที่พื้นฐานของนักแสดงแต่ละชุด รูปแบบการนำเสนอคือเมื่อเมาส์ไปชี้ที่ชื่อจะปรากฏหน้าต่างแสดงภาพและข้อมูลนั้น ๆ

3.3 การประเมินคุณภาพและความพึงพอใจของเว็บไซต์ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู สรุปได้ดังนี้

3.3.1 การประเมินคุณภาพในระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูจากผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและด้านศิลปะการแสดงจำนวน 5 ท่านในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.39 / SD = 0.62$) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาประโยชน์โดยภาพรวมของการใช้งานตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัยคือการพัฒนาฐานข้อมูลวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู เพื่อให้มีความเหมาะสมต่อการสืบสานวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูและง่ายต่อการใช้งาน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ารระบบนี้สามารถนำไปใช้งานการ สืบ

สานได้จริง นอกจากนี้ประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินเห็นว่ายังบกพร่อง ผู้วิจัยได้ปรับแก้จนระบบฐานข้อมูลสมบูรณ์แล้วนำไปให้ผู้ประเมินในส่วนความพึงพอใจ

3.3.2 การประเมินความพึงพอใจในระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูจากกลุ่มผู้ชมจำนวน 200 คนจากกลุ่มบุคลากรทางการศึกษา นักวิชาการ วัฒนธรรม นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ผลการประเมินความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งผลสรุปอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 3.55 / SD = 0.54$) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาประโยชน์โดยภาพรวมของการใช้งานซึ่งทั้งการนำระบบฐานข้อมูลไปใช้ในการสืบสาน หรือนำไปใช้เพื่อเป็นสื่อการสอน โดยทั่วไปผู้ชมมีความพึงพอใจในระดับที่สูง ดังนั้นกล่าวได้ว่า ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาสามารถนำไปใช้ในการสืบสานเพื่อเผยแพร่ให้การแสดงนั้นเป็นที่รู้จักหรือนำไปใช้ในวงการศึกษาได้ผลจริง

อภิปรายผล

1. ประเด็นการศึกษาวิวัฒนาการวัฒนธรรมการแสดงที่ได้ศึกษาทั้ง 7 ชุดการแสดง พบว่าความสำคัญของการศึกษาวิวัฒนาการจำเป็นต้องศึกษาด้านประวัติความเป็นมา ความคู่กับศึกษาวิวัฒนาการด้าน 1. องค์ประกอบของการแสดง 2. วิธีการแสดงและขนบนิยมในการแสดง 3. โอกาสที่แสดง 4. สถานที่แสดง ดังนี้

1.1 ประวัติความเป็นมาการแสดง วัฒนธรรมการแสดงถือเป็นผลผลิตด้านความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ในการหาเครื่องมือมาช่วยผ่อนคลายความเครียด ความเหน็ดเหนื่อย เมื่อยล้าจากการทำงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาและส่งผลให้วัฒนธรรมการแสดงกลายเป็นสมบัติส่วนรวมที่ใครสามารถนำไปแสดงต่อได้ เมื่อพิจารณาประวัติความเป็นมาของการแสดงทั้ง 7 ชุด ปรากฏว่ามีทั้งการแสดงที่คนมลายู (ซึ่งในยุคกำเนิดการแสดงยังไม่มีแบ่งแยกดินแดนออกเป็นเขตประเทศ ผู้วิจัยจึงใช้คำว่าคนมลายู) ได้สร้างสรรค์ขึ้น และการแสดงที่ได้รับอิทธิพลมาจากการแสดงของชนชาติอื่น ซึ่งการแสดงทุกชุดล้วนมีการเปลี่ยนแปลงโดยมีขั้นตอนการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมสัมผัส การหยิบยืมทางวัฒนธรรม การผสมผสานทางวัฒนธรรม การกลืนกลายทางวัฒนธรรม ที่แตกต่างกันไปดังนี้

1.1.1 มะโย่ง เป็นการแสดงที่คนมลายูได้สร้างสรรค์ขึ้นยังไม่มีผลสรุปว่าแหล่งกำเนิดที่แท้จริงอยู่ที่ปัตตานี มาเลเซีย หรืออินโดนีเซีย เพราะนักแสดงหรือนักวิชาการมีความคิดเห็นที่ต่างกันอย่างเห็นได้ชัดว่าไม่อาจตัดสินได้ว่าจุดกำเนิดคือที่ใดแต่ผู้คิดคือคนมลายูซึ่งพื้นที่ดังกล่าวล้วนมีวัฒนธรรมร่วมกันและเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมอย่างแน่นอน เพราะผลการศึกษาได้ค้นพบว่ามีเครื่องดนตรีของคนป่าเผ่าซาไกมาพัฒนาเป็นวงดนตรีอาซิดและนำการแสดงเริ่มจาก

ละครรำ (ไม่มีบทร้อง) จนนำมาละคร (ไม่มีรำมีแต่บทร้อง) มาผสมจนกลายเป็นการแสดงละครรำได้อย่างสมบูรณ์แบบ และได้กระจายทางวัฒนธรรมได้อย่างง่ายดายเพราะไม่มีเขตทางวัฒนธรรมเป็นอุปสรรค จนเกิดการกลืนกลายทางวัฒนธรรมจนไม่สามารถแยกออกกว่าเป็นการแสดงของกลุ่มประเทศใดระหว่าง มาเลเซีย อินโดนีเซีย หรือจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ปัจจุบันการแสดงมะโย่งยังคงมีการรักษาขนบธรรมเนียมในการแสดงดั้งเดิมไม่เปลี่ยนแปลงเรียกว่า การแสดงรูปแบบพิธีกรรม ซึ่งนิยมแสดงในงานแก้บนหรือรักษาโรคทางไสยศาสตร์ จนเกิดความขัดแย้งทางกลุ่มที่เข้มด้านศาสนาจนต้องมีการพัฒนารูปแบบการแสดงขึ้นใหม่ จนเป็นที่รู้จักของคนที่สนใจศึกษาเรียกว่า รูปแบบความบันเทิง นิยมแสดงในงานตามหน่วยงานที่เชิญให้ไปแสดง

1.12 ร่องเงืง เป็นการแสดงที่เกิดจากวัฒนธรรมสัมผัสของกลุ่มคนโปรตุเกสที่ได้แพร่กระจายเข้ามาในพื้นที่แหลมมลายูจนชาวมลายูได้เกิดการสัมผัสทางวัฒนธรรม จนคนดั้งเดิมได้หยิбыืมโดยจดจำแล้วนำไปปรับกับการแสดงของตนจนถือว่าเป็นการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่ยังดูออกกว่าเป็นการแสดงที่ได้รับอิทธิพลจากโปรตุเกส นอกจากนี้การแสดงร่องเงืงได้แพร่กระจายเข้ามายังปัตตานีโดยเจ้าเมืองยะหริ่งได้เชิญนักเต้นมาสอนทาสผู้หญิงแสดงคู่กับแขก ต่อมานักแสดงมะโย่งได้นำมาแสดงคืนเวลาจนกลายเป็นเปิดโอกาสให้ผู้ชมผู้ชายเต้นคู่กับนักแสดงแลกเงิน จนเริ่มเสื่อมความนิยมเมื่อได้มีการตั้งคณะร่องเงืงแยกออกมาโดยมุ่งหารายได้เป็นสำคัญ ต่อมาได้เกิดพัฒนาการของวัฒนธรรมขึ้นคือ ในยุคขุนจารุวิเศษศึกษารได้มีการรับวัฒนธรรมใหม่โดยได้รับแบบแนวคิดที่ว่าคนไทยมีร่ววงมาตรฐานดังนั้นคนมลายูจึงควรมีการแสดงที่เป็นแบบแผนจึงได้ปรับปรุงท่าเต้นร่องเงืงจากของเดิม จนเป็นการแสดงที่อยู่คู่ปัตตานี

1.1.3 ร่องเงืงตันหยง เป็นการแสดงที่เป็นผลจากกลืนกลายทางวัฒนธรรมของชาวมลายูที่แพร่กระจายมาโดยกลุ่มคนเดินทางเข้ามายังฝั่งอันดามันในประเทศไทยเกิดพายุจนทำให้ติดเกาะ ในขั้นแรกชาวมลายูที่ติดเกาะเกิดความเบื่อหน่ายจึงได้มีการร้องรำที่มีความสนุกสนานจนคนในพื้นที่ได้สัมผัส จนชื่นชอบแล้วได้หยิбыืม จนผสมผสานกับการแสดงของตน จนในที่สุดได้ปรับรูปแบบการแสดงจนกลายเป็นวัฒนธรรมการแสดงใหม่ที่ไม่สามารถแยกออกว่าส่วนไหนเป็นของวัฒนธรรมชาวมลายู

1.1.4 ชัมเปง เป็นการแสดงได้รับอิทธิพลจากกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง โดยการแพร่กระจายเข้ามาทางจังหวัดนราธิวาสซึ่งมีผลมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ และทางศาสนา โดยกลุ่มพ่อค้าและนักเผยแพรทางศาสนาจากประเทศตะวันออกกลางได้แสดงเพื่อหารายได้สร้างมัสยิดจนคนพื้นเมืองได้หยิбыืมและได้นำมาผสมผสานกับท่าเต้นของตน ต่อมาได้ฟื้นฟูเพื่อแสดงถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยเชิญครูจากรัฐกลันตัน ต่อมาการแสดงได้แพร่กระจายมายังจังหวัดปัตตานีโดยการจัดอบรมและได้ขยายวงกว้างทั่วไปและมีการปรับเปลี่ยนจนเกิดการกลืนกลายทาง

วัฒนธรรมซึ่งไม่เหลือเค้าโครงการแสดงของประเทศตะวันออกกลางเลยเพราะมีการเปลี่ยนวงดนตรีจากคาบสมุทร มาเป็นวงเดียวกับการแสดงร้องเงืง

1.1.5 ดาระ ได้รับอิทธิพลการแสดงจากประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งแพร่กระจายมาทางเขตวัฒนธรรมมาเลเซียโดยปัจจัยทางเศรษฐกิจคือการค้าขายและการท่องเที่ยว จนเมื่อหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีศิลปะสมัยใหม่เกิดขึ้นมาแทนที่ จนหน่วยงานราชการได้ส่งเสริมฟื้นฟู จนปัจจุบันได้มีการประดิษฐ์ทำรำกระบวนการแปรแถวใหม่และผู้แสดงก็เป็นชายจริงหญิงแท้ แทนที่ของเก่าที่นั่งรับบนเบาะ และใช้ผู้ชายแสดงล้วน

1.1.6 สิละ เป็นการแสดงที่ได้รับอิทธิพลหลายชนชาติโดยเฉพาะคนมลายูคือ ชาวและมาเลเซีย นอกจากนี้ยังมีกระเสวที่ได้รับมาจากกลุ่มชาวอาหรับ ซึ่งมีความสำคัญว่าลีลาการแสดงล้วนเกิดมาจากท่าทางของธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นท่าทางดอกไม้ที่ลอยน้ำ การหลบหลีกของนกหรือปลา เป็นต้นโดยเมื่อพิจารณาท่าทางการต่อสู้ก็มีส่วนของการพลิ้วไหวและลีลาของสิ่งเหล่านี้ปะปนอยู่ แต่ทั้งนี้ไม่ว่าต้นกำเนิดของสิละมาจากแหล่งใดก็ตามแต่ปัจจุบันวัฒนธรรมมลายูได้กลืนกลายจนกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มที่น่าสนใจ จนเป็นรูปแบบการแสดงสิละที่คนไทยเชื้อสายมลายูยังคงนิยมอยู่โดยเฉพาะงานเข้าสู่หนัด รองลงมางานแต่งงาน

1.1.7 ดีเกร์ฮูลู เป็นชุดการแสดงที่มีแหล่งกำเนิดจากอำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี และอำเภอบะนัง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลาจัดเป็นชุดการแสดงที่ได้แพร่กระจายไปยังเขตวัฒนธรรมที่มีวัฒนธรรมเดียวกันครอบคลุมทั้ง 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และมีหลายคณะทั้งนักแสดงอาชีพ และนักแสดงในสถานศึกษา นอกจากนี้การได้ลงสื่อโฆษณาณรณรงค์รักบ้านเกิด และการเข้าร่วมแข่งขันรายการคนไทยขึ้นเทพ ได้สร้างความนิยมให้คนทั่วประเทศทั้งนี้การแสดงดีเกร์ฮูลูที่น่าเสนอได้ปรับใช้เน้นใช้ภาษาไทยจึงทำให้คนไทยทุกภูมิภาคเข้าใจ กล่าวได้ว่าเป็นการแสดงที่คนมลายูในพื้นที่ได้ประดิษฐ์ขึ้นใหม่โดยแทนที่ของเก่าเดิมแค่กล่าวกลอนอวยพรบ่าวสาว ทั้งมีการนำท่าทางธรรมชาติที่ปรากฏรอบ ๆ ตัวมาปรับใช้ให้มีความน่าสนใจมากขึ้น จนเมื่อสังคมยอมรับจึงได้แพร่กระจายออกไปสู่สังคม นอกจากนี้ผลการศึกษาที่น่าสนใจอีกประการคือ ผู้ฝึกซ้อมดีเกร์ฮูลูในชุมชนนั้นมักเคยเป็นนักแสดงสิละ

เห็นได้ว่าในแต่ละชุดมีจุดกำเนิดที่มีต่างกันจำแนกได้ 4 ประเด็นคือ

1. คนมลายูได้สร้างวัฒนธรรมการแสดงนั้นขึ้นมาเอง จนคนไทยเชื้อสายมลายูบางกลุ่มยังคงรักษารัชมธรรมเนียมเดิม ได้แก่ การแสดงมะโย่ง
2. คนมลายูได้สร้างวัฒนธรรมการแสดงนั้นขึ้นมา คนไทยเชื้อสายมลายูได้นำมาพัฒนาปรับปรุงจนกลืนกลายทางวัฒนธรรม ได้แก่ การแสดงสิละ และการแสดงดีเกร์ฮูลู
3. การแสดงที่ได้หยิบยืมวัฒนธรรมของกลุ่มชาติอื่น คนไทยเชื้อสายมลายูได้หยิบยืม และผสมผสานวัฒนธรรม ได้แก่ การแสดงร้องเงืง

4. การแสดงที่ได้หยิบยืมวัฒนธรรมของกลุ่มชาติอื่น คนไทยเชื้อสายมลายูได้หยิบยืม ผสมผสาน และกลืนกลายทางวัฒนธรรมคือ ร่องเงืงตันหยง ชัมเปง ดาระ

จากประเด็นที่ 4 เป็นกระบวนการทางวัฒนธรรมที่ต้องเริ่มจากการกระจายทางวัฒนธรรมเข้ามาในเขตวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่ไม่มีอุปสรรค จนต่อมาเกิดวัฒนธรรมสัมผัส และขั้นตอนต่อมาคือการหยิบยืมทางวัฒนธรรม หลังจากนั้นก็เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมซึ่งปัจจุบันการแสดงที่หยุดตรงขั้นตอนนี้คือ การแสดงร่องเงืง ส่วนปรากฏการณ์ท้ายสุดของการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมคือการกลืนกลายทางวัฒนธรรม ได้แก่ การแสดงร่องเงืงตันหยง ชัมเปง ดาระ ลีละ และดีเกร์ฮูลู

เมื่อพิจารณาประวัติความเป็นมาของการแสดงแต่ละประเภทมีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมตามหลักสำนักของอเมริกันและเยอรมันดังนี้ แนวคิดของสำนักอเมริกันกล่าวว่า วัฒนธรรมจะแพร่กระจายจากจุดกำเนิดและไปตามเขตภูมิศาสตร์เดียวกันและยุคสมัยใกล้เคียงกัน และรอยต่อของวัฒนธรรมซึ่งคนมีพฤติกรรมแบบผสมผสานกัน และแนวคิดของสำนักเยอรมันที่อธิบายว่ามนุษย์ชอบหยิบยืมวัฒนธรรมของชาวบ้าน วัฒนธรรมปลายทางต้องมีส่วนเหมือนกับต้นกำเนิดบ้าง ส่วนแนวคิดของสำนักอังกฤษที่กล่าวว่า วัฒนธรรมแพร่กระจายจากจุดกำเนิดลักษณะเป็นวงกลมเดียวกระจายไปรอบ ๆ ศูนย์กลางจะเข้มสุด และค่อย ๆ จางลงตามระยะทาง ซึ่งแนวคิดนี้ไม่สามารถนำมาสนับสนุนวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายมลายูได้ เนื่องจากการแสดงโดยเฉพาะมะโย่งที่นักวิชาการต่างประเทศมีความเห็นว่าจุดกำเนิดอยู่ที่ปัตตานี แต่ปัจจุบันไม่เป็นที่ยอมรับเนื่องจากหลักความเชื่อของเจ้าของวัฒนธรรมได้ปรับเปลี่ยนจนเกิดภาวะการซื้อคทางวัฒนธรรม

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตามแนวคิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของ นพวรรณ วรณศิริ (2540, หน้า 34-76) ทำให้เห็นว่าความเป็นมาของการแสดงแต่ละชุดในปัจจุบันได้อยู่ในลำดับขั้นตอนใด คือ เมื่อใดที่บุคคลเดินทางไป ณ ที่ใด วัฒนธรรมก็จะไปถึงที่นั่นด้วยซึ่งเขตวัฒนธรรมจะต้องเอื้ออำนวยความสะดวกด้วย กระบวนการนี้คือการกระจายทางวัฒนธรรม โดยมีปัจจัยสำคัญ คือ ภูมิศาสตร์ ระยะทาง เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม เมื่อมีการแพร่กระจาย ขั้นตอนต่อมาคือ วัฒนธรรมสัมผัสเกิดจากวัฒนธรรมที่ต่างกันมาเจอกัน จึงเกิดการหยิบยืมทางวัฒนธรรมเป็นขั้นตอนต่อมา ซึ่งโดยมาเป็นการจดจำส่วนต่าง ๆ แล้วนำมาผนวกกับวัฒนธรรมเดิมของตน จนกลายเป็นการผสมผสานซึ่งเป็นขั้นตอนที่สามารถแยกได้ว่าวัฒนธรรมนั้น ๆ เป็นของใคร ส่วนขั้นตอนสุดท้ายคือการกลืนกลายทางวัฒนธรรมซึ่งวัฒนธรรมทั้งสองมาพบและสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอในระยะเวลาที่ยาวนาน จนไม่สามารถแยกออกจากจนกลายเป็นวัฒนธรรมใหม่ไม่เหลือร่องรอยเดิม

1.2 วิวัฒนาการด้านการแสดงผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็นประเภทคือ 1. ประเภทละครรำ 2. ประเภทการรำรำคู่ชาย – หญิง 3. ประเภทศิลปะป้องกันตัว 4. ประเภทขับร้องเพลงประกอบทำทาง ซึ่งในแต่ละประเภทย่อมมีวิวัฒนาการที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของกลุ่มผู้

แสดง ที่มีการพัฒนารูปแบบการแสดงเพื่อเอาใจพหุติกรรมของผู้ชมและสภาพแวดล้อมที่เป็นพลวัต สอดคล้องกับทฤษฎีวิวัฒนาการของเฮอร์เบิร์ต สเปนเซอร์ (Herbert Spencer) ที่กล่าวไว้สรุปได้ว่า สังคมวัฒนธรรมทั้งหลายมีความแตกต่างกันเพราะสังคมมีกระบวนการวิวัฒนาการที่ต่างกัน แม้มี จุดกำเนิดที่เหมือนกันและมีสิ่งปรุงแต่งและองค์ประกอบของจิตใจเช่นเดียวกัน แต่ต่างกันที่จิตใจ ได้รับการพัฒนามากน้อยต่างกัน ทั้งนี้จูเลียน สตวต (Julian Steward) กล่าวว่า สังคมเป็นไปใน ลักษณะพลวัต การเปลี่ยนแปลงเป็นผลมาจากการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม (อ้างใน ยศ สันตสมบัติ, 2540, หน้า 23-34) เมื่อพิจารณาผลของวิวัฒนาการการแสดงของแต่ละประเภท ปรากฏผลดังนี้

1.2.1 วิวัฒนาการประเภทละครรำ ได้แก่การแสดงมโหรี เป็นชุดการแสดงที่ ประสบปัญหาเมื่อมีพฤติกรรมต่อต้านจากกลุ่มผู้ชมที่มีการศึกษาด้านศาสนาอิสลามมากขึ้น และ เกิดการเรียนรู้ว่าการแสดงมโหรีมีหลายประเด็นที่ผิดหลักทางศาสนาจำเป็นต้องเลิกชม งดการ สนับสนุนและมีการปลูกฝังเยาวชน จนทำให้คณะมโหรีไหนที่ไม่สามารถดำรงตนได้ก็มีอันปิดคณะ แยกย้ายกันไปยึดอาชีพอื่น ส่วนคณะที่ยืนหยัดท่ามกลางสายตาที่ชิงชังของกลุ่มคนที่เคร่งในศาสนา ก็ ยังคงเปิดการแสดงแม้จะไม่ค่อยประสบความสำเร็จแต่ความเชื่อที่ว่า การแสดงมโหรีสามารถช่วยให้ คนพ้นทุกข์ถือว่าเป็นกุศล เพราะยังมีพฤติกรรมของกลุ่มคนจำนวนมากที่ยังคงมีความเชื่อด้านภูตผี บรพบุรุษ เรื่องไสยศาสตร์ กลุ่มเหล่านี้ล้วนมีความต้องการให้การแสดงมโหรีช่วยเหลือดังนั้น การ แสดงมโหรีรูปแบบพิธีกรรมจึงไม่มีการพัฒนารูปแบบการแสดงยังคงยึดถือแบบเดิมเพื่อให้การแสดง ครอบถ่วงกระบวนการที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษจึงทำให้การแสดงมโหรีรูปแบบพิธีกรรม เป็นการแสดงที่ไม่ได้เน้นรูปแบบการแสดง ดังนั้นจึงมีคณะมโหรีที่ได้จัดการพัฒนารูปแบบการแสดง เพื่อให้เป็นการแสดงที่น่าสนใจโดยมีการนำเอาโนราของวัฒนธรรมของกลุ่มคนไทยพุทธที่อยู่ใกล้เคียง เข้ามาใส่ในการแสดงเพื่อเรียกร้องความสนใจจากกลุ่มผู้ชมที่เป็นคนไทยอาศัยในพื้นที่เดียวกัน ทั้งยัง ส่งผลให้มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้ให้การสนับสนุนส่งเสริมโดยการจัดโครงการเผยแพร่การ แสดง ดังนั้นการแสดงมโหรีรูปแบบความบันเทิงย่อมมีวิถีของการวิวัฒนาการได้ดีว่ารูปแบบพิธีกรรม

1.2.2 วิวัฒนาการประเภทการรำรำคู่ชาย – หญิง ได้แก่ ร่องเงืง ร่องเงืงตันหยง ชัมเปง ดาระ ชุดการแสดงทั้ง 4 มีวิวัฒนาการที่เป็นไปในลักษณะเดียวกันคือ เดิมเป็นการแสดงของ ชาวบ้าน แต่ในปัจจุบันได้ถ่ายโยงมาสู่กระบวนการเรียนรู้โดยการสอนในสถาบันการศึกษา ด้วยความ ขัดแย้งจากภายในของชุมชนที่มีต่อการแสดงที่เชื่อว่าขัดหลักศาสนา และความชราภาพบวกกับ จำนวนที่ลดน้อยลงของศิลปิน และความไม่เป็นที่นิยมในสังคมเพราะมีสื่อบันเทิงอื่น ๆ เข้าเป็นคู่แข่ง แต่เมื่อการแสดงถูกถ่ายโอนไปยังกระบวนการสอนของสถานศึกษาทำให้มีวิวัฒนาการที่ดี อาทิ การ สร้างสรรค์ท่ารำ กระบวนการแปรแถว เครื่องแต่งกาย และมีผู้แสดงจำนวนมาก จะเห็นได้ว่าการ เรียนการสอนของโรงเรียนมีส่วนส่งเสริมวิวัฒนาการวัฒนธรรมการแสดง ทั้งนี้การประกวดก็มีส่วน

ส่งเสริมด้านวิวัฒนาการได้เป็นอย่างดี เห็นได้จากปัจจุบันมีการจัดการประกวดการแสดงร้องเงี้ยวพระราชทานโดยมีนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันเป็นจำนวนมากและมีการนำเพลงที่ไม่ค่อยแสดงในสังคมมาบรรจุเป็นเพลงประกวดด้วย จึงเป็นจุดสำคัญที่ครู อาจารย์ ได้ถ่ายทอดเพลงอื่น ๆ ให้แก่เยาวชน

1.2.3 วิวัฒนาการประเภทศิลปะป้องกันตัว ได้แก่ การแสดงศิลปะ เป็นชุดการแสดงที่มีวิวัฒนาการที่ดี เมื่อพิจารณาในพื้นที่ทั้ง 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีคณะศิลปะปรากฏทั่วทุกจังหวัดและในแต่ละคณะมีผู้แสดงตั้งแต่เยาวชนตัวเล็กไปจนกระทั่งผู้สูงอายุ เป็นชุดที่ได้รับความนิยมทั้งเจ้าของวัฒนธรรมและกลุ่มไทยพุทธที่อาศัยในพื้นที่แถบนั้น โดยเมื่อพิจารณาจากโอกาสที่แสดงแทบทุกงานจะมีการแสดงศิลปะโดยเฉพาะงานสุหนัต นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้มีการประกวดชิงถ้วยพระราชทาน จึงทำให้การแสดงศิลปะเป็นที่รู้จักและแพร่หลายในสังคม แม้มีความเชื่อบางประการที่ขัดกับหลักศาสนาบางคณะก็ค่อย ๆ ลดจนในปัจจุบันได้เลิกก็มีคือช่วงไหว้ครูทั้งคณะเหลือเพียงการรำไหว้ครูของผู้แสดง ทั้งนี้กระบวนการถ่ายทอดก็มีทั้งการสอนในโรงเรียนโดยทางโรงเรียนเชิญศิลปินไปสอน หรือศิลปินอาวุโสได้เปิดสอนในบ้าน

1.2.4 วิวัฒนาการประเภทขับร้องเพลงประกอบท่าทาง ได้แก่ ดีเกร์ฮูลู เป็นชุดการแสดงที่มีวิวัฒนาการที่ดี ด้วยมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบให้มีความทันสมัยโดยรูปแบบวิธีการแสดงสามารถดึงเยาวชนมาให้ความสนใจเข้าร่วมและรับช่วงการแสดงต่อเพื่อไม่ให้หายไปจากสังคม สิ่งสำคัญที่การแสดงได้ปรับเปลี่ยนเพื่อลดข้อขัดแย้งกับหลักศาสนานั้นคือ พิธีกรรมในส่วนการไหว้ครูในปัจจุบันไม่มีหลงเหลืออยู่แล้ว นอกจากนี้มีการเรียนการสอนตามสถานศึกษาเพื่อให้เยาวชนใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ถือเป็นการปลูกฝังให้รักและหวงแหนด้วย สืบเนื่องจากการแสดงดีเกร์ฮูลูได้ลงโฆษณาทำให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป แม้มีปรากฏในละคร ภาพยนตร์ด้วย ส่งผลให้คณะดีเกร์ฮูลูมีการพัฒนารูปแบบการแสดงคณะของตนให้เป็นที่ชื่นชอบของผู้ชม บางคณะมีการร้องเพลงเป็นภาษาอื่น เช่น ไทย อังกฤษ จีน เป็นต้น บางคณะนำลูกคู่ที่เป็นเยาวชนที่มีฝีมือในการแสดงท่าทางหรือการบรรเลงดนตรีได้ดีเพื่อสร้างจุดสนใจให้ผู้ชม บางคณะเน้นที่เครื่องแต่งกายที่มีสีสันงดงาม และทั้งนี้ดีเกร์ฮูลูเป็นการแสดงที่มีการประกวดในหลายงานทั้งภาครัฐและเอกชนทำให้คณะดีเกร์ฮูลูสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงใหม่ ๆ เพื่อสร้างจุดเด่นชนะใจกรรมการ จะเห็นได้ว่าการได้รับเมื่อสังคมยังคงนิยมชื่นชอบการแสดง จนเกิดการแข่งขันกันในการของดีเกร์ฮูลูเป็นผลดีในการส่งเสริมวิวัฒนาการของการแสดง

ผลจากการศึกษาวิวัฒนาการวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู ได้มีการพัฒนารูปแบบการแสดงเพื่อให้คงอยู่และเป็นการแสดงที่สื่อให้เห็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมโดยแท้จริง อาทิ เครื่องแต่งกาย และเครื่องดนตรี ซึ่งสังเกตได้ว่าเครื่องแต่งกายที่การแสดงทั้ง 7 ชุดผู้ชายยังคงสวมชุดสลิ้น ผู้หญิงสวมชุดบานง จะมีความต่างตรงความประณีตของการตัดเย็บ การเลือกชนิดของ

เนื้อหา ส่วนเครื่องดนตรีในแต่ละชุดจะมีเครื่องตีประเภท ก๊อแน หรือรำมะนา ที่ถือเป็นเครื่องดนตรีของชาวมลายู ซึ่งหากย้อนกลับไปดูประวัติความเป็นมาที่การแสดงส่วนใหญ่ได้จากการหยิบยืมทางวัฒนธรรมแต่คนไทยเชื้อสายมลายูได้แค่นำส่วนของรูปแบบการแสดงมาใช้เท่านั้นส่วนของเครื่องแต่งกายยังคงเป็นแบบฉบับของตน

นอกจากนี้ในเมื่อพิจารณาการวิวัฒนาการของชุดการแสดงดังกล่าวข้างต้นนั้นล้วนแต่มีวิธีการที่แตกต่างกันไปโดยขึ้นอยู่กับกลุ่มนักแสดงที่ถือเป็นเจ้าของวัฒนธรรมที่รักและสืบทอดการแสดงต่อ ๆ กันมาจนถึงยุคปัจจุบัน โดยสังเกตได้ชัดว่ารูปแบบการแสดงประเภทละครรำ ประเภทการต่อสู้ และประเภทขับร้องประกอบท่าทาง ส่วนใหญ่ผู้ถ่ายทอดยังคงเป็นนักแสดงอาชีพที่ใช้บ้านของหัวหน้าคณะเป็นที่ฝึกซ้อมให้แก่กลุ่มคนที่สนใจโดยมากคือกลุ่มคนที่เป็นเจ้าของวัฒนธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของวิลเลียม เอ็ม โบม (William M. Baum) คือวัฒนธรรมของกลุ่มขึ้นอยู่กับความร่วมมือของพฤติกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มที่ได้รับการถ่ายทอดจากสมาชิกในกลุ่มเดียวกันและส่งผ่านไปยังกลุ่มอื่น ๆ วิวัฒนาการของวัฒนธรรมเกิดขึ้นในลักษณะคู่ขนานโดยการกำหนดพฤติกรรมของผู้กระทำและวิวัฒนาการทางพันธุกรรมควบคู่ไปกับการสื่อสารสิ่งที่เลือกมีความต่างและส่งผ่านซึ่งผู้รับย่อมมีความสามารถในการผลิตของตนเองซ้ำ และผู้รับที่ดีต้องครอบครองระยะยาวทั้งนี้ เจมส์ บราแฮม (James Braham) ได้กล่าวสรุปได้ว่าการที่กลุ่มคนที่มีความรู้จากรุ่นสู่รุ่นได้มีการพัฒนาและมีความก้าวหน้าทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาซึ่งกลุ่มผู้รับความรู้มีความรู้เพิ่มขึ้นและยังส่งต่อไปยังคนรุ่นหลัง (อ้างใน นิยพรณ วรณศิริ, 2550, หน้า 92)

จะเห็นได้ว่าการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูที่มีปรากฏอยู่ในปัจจุบันก็ได้รับส่งต่อไปเรื่อย ๆ และมีการพัฒนารูปแบบให้เข้ากับยุคสมัยยกเว้นเพียงการแสดงมะโย่งรูปแบบพิธีกรรมเท่านั้นที่ยังคงไม่มีการพัฒนาปรับเปลี่ยน ซึ่งกลายเป็นปัญหาสำคัญของวิวัฒนาการเพราะในปัจจุบันไม่มีกลุ่มเยาวชนเข้ามา接班ต่อซึ่งค้านกับหลักของวิวัฒนาการที่ดีคือจำเป็นต้องมีคนรุ่นใหม่เข้ามาเพื่อให้มีการสืบเนื่องกันไป ดังที่พระยาอนุมานราชธนกล่าวถึงการถ่ายทอดคือ วัฒนธรรมที่มีสภาพเป็นความจริงของงานก็เพราะสังคมผู้เป็นเจ้าของรู้จักเผยแพร่ให้แพร่หลายด้วยการถ่ายทอดเพื่อให้สืบเนื่องกันไปไม่ขาดตอน ทั้งนี้เมื่อเทียบกับการแสดงมะโย่งของไทยกับประเทศมาเลเซียซึ่งเป็นประเทศที่มีการนับถือศาสนาอิสลามเช่นเดียวกัน แต่มีการสนับสนุนจนกลายเป็นการแสดงที่แพร่หลายทั่วไป นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบการแสดงมะโย่งรูปแบบพิธีกรรม และรูปแบบความบันเทิงที่หลงเหลืออยู่ในประเทศไทยมีการพัฒนาที่ต่างกันโดยรูปแบบความบันเทิงมีการปรับให้เป็นที่สนใจของกลุ่มผู้ชม และผสมผสานการแสดงของกลุ่มวัฒนธรรมใกล้เคียงเข้ามาร่วมจึงได้รับความสนใจจากกลุ่มผู้สนใจและหน่วยงานมากกว่ารูปแบบพิธีกรรมที่ถูกว่าจ้งให้แสดงเพียงงานแก้บน การรักษาคนไข้ สอดคล้องกับ ยศ สัตสมบัติ กล่าวว่า สังคมวัฒนธรรมทั้งหลายมีความแตกต่างกันเพราะสังคมเหล่านั้นอยู่ในขั้นตอนของกระบวนการวิวัฒนาการที่แตกต่างกัน แม้จะมีต้นกำเนิดเหมือนกัน มี

สิ่งปรุงแต่งและองค์ประกอบของจิตใจเช่นเดียวกันแต่ต่างกันที่ได้รับการพัฒนามากน้อยกว่ากัน เช่นเดียวกับทัศนะของพระยาอนุมานราชธนที่กล่าวไว้ว่าต้องรู้จักสละทิ้งของเก่าในส่วนที่เห็นว่าไม่เหมาะกับยุคสมัย ทั้งนี้ฉันทวิทย์ สุชาติานนท์ ได้กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า สมาชิกในสังคมเดียวกันสามารถเข้าใจและซาบซึ้งร่วมกัน ทั้งมีการเลือกสรร ปรับปรุงแก้ไข จนถือว่าเป็นสิ่งดีงามเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

ส่วนการแสดงประเพณีรำคู่มีมีการถ่ายทอดทางการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา ซึ่งผลของการศึกษาวิวัฒนาการในการถ่ายทอดให้สมาชิกในกลุ่มนั้นหากเป็นกลุ่มวัฒนธรรมเดียวกันจะมีการผลิตซ้ำและอยู่ในกลุ่มเป็นเวลานานกว่าที่ถ่ายทอดในสถาบันการศึกษาเพราะเมื่อผู้เรียนได้ศึกษาจบก็ต้องมีการผลิตเปลี่ยนกลุ่มไปเรื่อย ๆ จึงเป็นการครอบครองในระยะสั้น ๆ ผู้ที่ได้รับไม่สามารถนำไปผลิตซ้ำเมื่อตนออกจากสถาบันแห่งนั้น แต่ทั้งนี้ผลดีของการนำการแสดงเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนของโรงเรียนถือเป็นการส่งเสริมสนับสนุนวิวัฒนาการได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ สุเทพ สุทธเภสัช (2548, หน้า 134) กล่าวว่า ในการถ่ายทอดหากนักแสดงเป็นกลุ่มวัฒนธรรมโดยตรงจะมีการสนับสนุนได้ดีกว่าคนกลุ่มอื่น เพราะหากเป็นคนต่างกลุ่มอาจทำให้ผู้ถ่ายทอดไม่น่าเชื่อถือ เช่น การแสดงรณรงค์เต้นหอย มีการเชิญวิทยากรจากคณะโดยตรง ส่วนการแสดงดาระ และซิมเปง ได้เริ่มต้นด้วยการเชิญวิทยากรมาถ่ายทอดโดยตรง ต่อมาจึงมีการถ่ายทอดจากครูกับนักเรียน รุ่นพี่กับรุ่นน้องโดยครูจะเป็นผู้ควบคุม ซึ่งระบบการเรียนการสอนยังเน้นการปลูกฝังเยาวชนตั้งแต่เด็ก แต่เมื่อเด็กเข้าสู่วัยรุ่นผู้ปกครองที่มีการเคร่งในศาสนาเด็กก็จำต้องออกจากชมรม และทางชมรมจะต้องหาเด็กที่มาสืบทอดใหม่อีก ดังที่เสาวภา ไพทยวัฒน์ (2538, หน้า 4) กล่าวว่า วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตของคนในสังคมเดียวกันและขยายไปสู่คนอีกกลุ่มหนึ่งมีการสืบทอด ปลูกฝัง และเปลี่ยนแปลงจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มหนึ่ง โดยข้อกำหนดของการเปลี่ยนแปลงเกิดจากการยอมรับของคนในสังคม นอกจากที่การถ่ายทอดทางสถาบันการศึกษาจะเป็นการถ่ายทอดจากครูไปสู่นักเรียนโดยไม่ใช่ว่าเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่เป็นเจ้าของทางวัฒนธรรมเท่านั้น ยังคงเป็นนักเรียนต่างกลุ่มวัฒนธรรมจัดเป็นการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู ดังที่ แม้นมาส ขวลิต ได้กล่าวไว้ใน การอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในส่วนของจัดการศึกษาในด้านความรู้เกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม ในการกำหนดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กำหนดเรื่องสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งยังมีสิทธิหน้าที่ของคนไทยทุกคนมีสิทธิในการได้รับการศึกษา ฝึกอบรม ค้นคว้าวิจัย เกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยโดยศึกษาจากสถานศึกษาและแหล่งรวบรวมความรู้ต่าง ๆ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวิวัฒนาการด้านวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูปัจจุบันยังคงอยู่ได้ในสังคมปัจจัยสำคัญคือกระบวนการถ่ายทอดทั้งโดยนักแสดงเจ้าของวัฒนธรรมได้สอนให้แก่เยาวชนรุ่นหลังที่เป็นเจ้าของวัฒนธรรม หรือการถ่ายทอดในสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอน และการฝึกอบรมที่กลุ่มคนสนใจทั้งเจ้าของวัฒนธรรมและคนต่างวัฒนธรรม

2. ประเด็นปัญหาของการสืบสานวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการศึกษาพบว่า การสืบสานในปัจจุบันปรากฏในรูปแบบ 1. การว่าจ้างให้คณะการแสดงมาแสดงโชว์ในงานประจำปี และงานเลี้ยงทั่วไป 2. การประกวด 3. การจัดโครงการถ่ายทอดให้แก่เยาวชน 4. นักแสดงเปิดบ้านถ่ายทอดให้แก่เยาวชน สังเกตเห็นว่าประเด็นที่ 1 – 3 นั้นเกิดจากหน่วยงานของรัฐที่ได้จัดงานประจำปี หรืองานเลี้ยงทั่วไปได้เชิญคณะการแสดงมาแสดงในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้จัดขึ้นเพื่อสร้างสีสันในงาน และเพื่ออนุรักษ์การแสดงท้องถิ่น ทั้งนี้ยังมีโครงการประกวดชิงถ้วยตั้งแต่ถ้วยพระราชทานจนถึงถ้วยธรรมดาพร้อมเงินรางวัลเล็กน้อยแต่ก็มีหลายคณะที่เข้าร่วมประกวด และจัดทำโครงการถ่ายทอดการแสดงให้แก่เยาวชนเพื่อให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

นอกจากนี้ประเด็นที่เกิดจากศิลปินที่มีความต้องการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เยาวชนที่เป็นลูกหลานในหมู่บ้านโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายเพื่อให้การแสดงคงอยู่และปลูกฝังให้รักและหวงแหนวัฒนธรรมแต่มีอุปสรรคปัญหาเมื่อเด็กโตไปบางคนกลับต่อต้านและเลิกการแสดงในที่สุด สำหรับประเด็นของปัญหาของการสืบสานที่ศิลปินแต่ละชุดการแสดงประสบนั้นล้วนมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับที่นักวิชาการได้แสดงทัศนะ ดังนี้

2.1 ด้านความเชื่อทางศาสนา เป็นปัจจัยภายในที่เกิดจากการหักล้างความเชื่อเดิมของกลุ่มวัฒนธรรม โดยการได้เรียนรู้ทางศาสนามากขึ้นจึงมีการพยายามปลูกฝังสิ่งที่ถูกต้องตามหลักศาสนาแม้ละทิ้งสิ่งที่บรรพบุรุษได้สรรสร้างไว้ จากผลการสัมภาษณ์ศิลปินทุกชุดการแสดงล้วนได้รับผลกระทบจากประเด็นปัญหานี้ ทำให้ศิลปินหาแนวทางที่ลดความขัดแย้งด้านนี้โดยเริ่มจากการลดและเลิกพิธีกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพราหมณ์ อาทิ การไหว้ครู การบริกรรมคาถา การไหว้บูชาเทวดา เครื่องเซ่นไหว้ เป็นต้น และตัวศิลปินก็เคร่งครัดในการปฏิบัติศาสนกิจมากขึ้น นอกจากนี้พยายามเสนอมุมมองให้มีการแยกการแสดงออกจากศาสนา โดยให้มองว่าการแสดงเป็นเรื่องบันเทิงชาติอื่นที่นับถือศาสนาอิสลามก็มีการแสดงลักษณะเดียวกัน แต่ในสังคมไทยเยาวชนกลับได้รับการปลูกฝังให้เห็นเป็นการขัดแย้งและเหมารวมว่าการแสดงทุกอย่างขัดกับหลักศาสนา เพียงแค่รับชมก็เป็นบาป สอดคล้องกับทัศนะของสุนีย์ วัฒนายน (2552, หน้า 36-37) ที่กล่าวไว้ว่า กลุ่มคนไทยเชื้อสายมลายูถือเป็นกลุ่มชนที่มีวัฒนธรรมทับซ้อนจากอดีตคือ วัฒนธรรมมลายูและวัฒนธรรมอิสลาม วัฒนธรรมการเล่น การแสดงที่ขัดกับหลักศาสนบัญญัติและแสดงความเป็นอำนาจ บารมี และฐานะ ค่อย ๆ เลือนหายไปหรือหาชมยากขึ้น เช่น มโนห์รา มะโย่ง ตีอริ หนังตะลุง ลีละ การแห่ขบวนนกในวรรณคดีโบราณ แห่ขบวนบายศรี ขบวนแห่ช้างในวันแต่งงาน การเข้าสู่หนัด หรือแม้แต่ตีเกร์ฮูลู ดังนั้นเป็นที่น่าเสียดายว่าในปัจจุบันการแสดงบางประเภทได้หายไปจากสังคม เช่นเดียวกับการแสดงมะโย่งที่ไม่ค่อยได้รับความสนใจจากคนในศาสนาโดยเฉพาะเด็กเยาวชนรุ่นหลังไม่ให้ความสนใจกล่าวได้ว่าเป็นชุดการแสดงที่ล้ำทางวัฒนธรรมและการชื้อคทางวัฒนธรรมอย่างแท้จริง

เนื่องจากเด็กในปัจจุบันได้มีการปลูกฝังให้มองว่าการแสดงทั้งหมดเป็นการแสดงถึงผิดหลักศาสนา สอดคล้องกับการทัศนคติของ นิยพวรรณ วรรณศิริ ได้กล่าวไว้ว่า การล่าทางวัฒนธรรมด้วยการที่นำสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาใช้ นำสิ่งใหม่เข้ามาปฏิบัติโดยคนในสังคมขาดความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ทำให้เกิดความสูญเสีย ทั้งการซื้อของทางวัฒนธรรมเป็นสภาพจิตใจ อารมณ์ และความรู้สึกที่มีต่อพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากที่เคยรู้และเคยเห็นมาและไม่มีประสบการณ์มาก่อน เมื่อได้พบจึงปรับตัวและปรับใจ ให้รับปรากฏการณ์เหล่านี้ไม่ทันจนก่อให้เกิดความรู้สึกสับสนไม่ได้ ไม่ยอมรับ ไม่ยอมเข้าใจ จนในที่สุดเกิดการต่อต้านและตอบโต้ ซึ่งอัตราการซื้อของทางวัฒนธรรมมีมากขึ้นอยู่กับ 1. การปลูกฝัง ส่งเสริมวัฒนธรรม 2. ทัศนคติทางวัฒนธรรมของตนมากเกินไป ซึ่งเห็นได้ชัดว่าจากปัญหาที่การแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูประสบปัญหาประการสำคัญคือ การซื้อของทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นกับกลุ่มชนจึงส่งผลให้เกิดสภาพสับสน ขัดแย้ง และชะงักงัน ซึ่งการแสดงเหล่านี้ไม่สามารถจะก้าวต่อหรือพัฒนาให้ดีขึ้นได้ ซึ่งการตอบโต้ของคนไทยเชื้อสายมลายูในสังคมปัจจุบันที่มีความเคร่งครัดในศาสนาในลักษณะทางตรงคือ การปฏิเสธทุกอย่างที่เป็นการแสดงโดยไม่เข้าร่วมชม หรือสนับสนุน และยังแสดงอาการรังเกียจโดยเปิดเผย กล่าวได้ว่าจากการปลูกฝังทัศนคติในการตั้งแง่กับการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู ทำให้เยาวชนหันหลังให้วัฒนธรรมและไม่ให้ความร่วมมือ นอกจากนี้แม้ผลการวิจัยของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดปัตตานีในการศึกษาระยะยาว กล่าวได้ว่า หลังจากปีพ.ศ. 2517 ได้เกิดการรังเกียจในการเดินกินรำกั้นและชาวบ้านได้ศึกษาและให้ความสำคัญกับศาสนามากขึ้นทำให้การแสดงมละโย่งค่อย ๆ ลดบทบาททางสังคมลง ทั้งนี้ในการสืบสานผู้นำศาสนา mong ว่าควรให้คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธเหมาะสมมากกว่าคนมลายู

2.2 ด้านนโยบายการปกครอง เป็นปัจจัยภายนอกที่มีบทบาทกำหนดความรุ่งโรจน์หรือจุดต่ำสุดของการแสดงท้องถิ่นกล่าวได้ว่าเป็นกลไกของรัฐบาลเมื่อผู้นำประเทศให้ความสนใจนโยบายด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นก็ส่งผลให้ชุดการแสดงนั้น ๆ ได้รับความสนใจจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้น แต่เมื่อผู้นำไม่ให้ความสนใจก็ทำให้การแสดงซบเซาเพราะไร้นักแสดงที่มาให้การสนับสนุนว่าจ้างให้แสดง ซึ่งประเด็นนี้ศิลปินต้องยอมรับสภาพที่เกิดขึ้นเพราะไม่มีวิธีการแก้ไขได้ด้วยตนเอง ขึ้นอยู่กับรัฐบาลในการสนับสนุนงบประมาณ หรือมีการจัดโครงการที่เอื้อประโยชน์ให้การแสดงมีโอกาสนในการเผยแพร่ผลงาน แต่ด้วยรัฐบาลทุกยุคสมัยเน้นด้านการพัฒนาเศรษฐกิจมากกว่าวัฒนธรรม ผลจากการสัมภาษณ์พูดคุยประเด็นนี้หากย้อนไปหลายปีจะจำไม่ได้ แต่หากเป็นช่วงปัจจุบันศิลปินชาวบ้านล้วนใช้วิธีการเปรียบเทียบว่าในยุครัฐบาลของอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ คณะกรรมการแสดงได้รับโอกาสในการแสดงโดยมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านการแสดงท้องถิ่นและได้มีโอกาสเผยแพร่ในจังหวัดต่าง ๆ ทั้งยังมีโครงการเผยแพร่การแสดงสู่ชุมชนโดยใช้เงินสนับสนุนทางโรงเรียนจัดซื้ออุปกรณ์และค่าจ้างวิทยากร จึงกล่าวได้ว่าเป็นโครงการที่ดี สอดคล้องกับแนวคิดของสามารถ จันทรสุรีย์ (2537, หน้า 24) ที่กล่าวว่า วัฒนธรรมการแสดงของประเทศไทยสรุปได้ว่า

ขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารประเทศ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนและสังคมมีการพัฒนาไปในทิศทางใด หากผู้นำให้ความสำคัญก็ส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนากิจกรรมและโครงการที่ฟื้นฟูการแสดงของแต่ละท้องถิ่นให้มีแพร่หลายขึ้นในสังคม โดยเฉพาะด้านการแสดงของประเทศไทยที่มีวัฒนธรรมที่หลากหลายตามกลุ่มชาติพันธุ์

2.3 ด้านเทคโนโลยี เป็นปัจจัยภายนอกที่ทำให้การแสดงถูกลดบทบาทลงจากการเป็นสื่อบันเทิงที่ได้รับความนิยมถูกแทนที่ด้วยความทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับวาทิ ทรัพย์สิน ได้กล่าวไว้ว่า การแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูได้หยุดชะงักเมื่อมีภาพยนตร์เข้ามาปรากฏในสังคม ทั้งนี้ผู้วิจัยจำแนกประเด็นข้อปัญหาที่เกิดจากเทคโนโลยี ได้ดังนี้ 1. สื่อภาพยนตร์ และโทรทัศน์โดยเฉพาะละคร มีตัวละครที่แสดงหลากหลายบุคลิก แต่ละตัวแสดงสมจริงทั้งด้านบวกหรือด้านลบอย่างชัดเจน ไม่ต้องใช้จินตนาการอย่างการชมการแสดงมะโย่ง เพราะตัวละครมะโย่งมีจำกัดดังนั้นการรับบทบาทบางครั้งต้องใช้นักแสดงที่รับบทตัวอื่น ไปแสดงอีกตัวละครในช่วงอื่นของการแสดง แต่การแต่งตัวคงเดิม ทำให้ผู้ชมต้องใช้จินตนาการเข้าร่วมถึงจะแยกแยะตัวละครได้ 2. การชมสื่อบันเทิงผ่านเทคโนโลยีในปัจจุบันมีหลายช่องทางให้เลือกชม กล่าวคือ หากดูภาพยนตร์ก็สามารถดูได้จากโรงภาพยนตร์ หรือดูจากแผ่นดีวีดี ซึ่งสามารถดูก็รอบก็ได้ไม่มีจำกัด หากจะชมละครก็สามารถชมได้จากเครื่องรับโทรทัศน์ที่ปัจจุบันมีหน้าจอกว้าง ภาพคมชัด หากพลาดในการชมก็สามารถดูย้อนหลังได้จากอินเทอร์เน็ต ส่วนการแสดงต้องชมในสถานที่แสดงและสามารถชมได้ครั้งเดียวหากพลาดก็ต้องรอให้มีการจัดการแสดงในโอกาสต่อไป 3. การชมสื่อบันเทิงผ่านเทคโนโลยี สามารถชมได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่ ไม่มีข้อผูกมัดอย่างการแสดงมะโย่งที่ต้องรอให้มีการแก้บนหรือรักษาคณไ้ทางไสยศาสตร์ ซึ่งนานจะมีการแสดงและใช้เวลานานผู้ชมต้องอดหลับอดนอน หรือการแสดงอื่น ๆ ต้องดูในโอกาสต่าง ๆ ที่มีเจ้าภาพรับมาแสดง 4. การชมสื่อบันเทิงผ่านเทคโนโลยี สามารถเลือกปรับภาษาได้ หากเป็นฉบับต่างประเทศ ส่วนสื่อบันเทิงที่เป็นภาษาไทยไม่จำเป็นต้องปรับภาษาเพราะคนไทยเชื้อสายมลายูส่วนใหญ่ฟังและพูดภาษาไทยได้ ต่างกับการชมการแสดงดีเกิร์ล หรือการแสดงมะโย่ง บางคณะที่ยังคงใช้ภาษามลายูโบราณซึ่งผู้ชมที่เป็นมลายูยังไม่เข้าใจความหมาย นอกจากนี้สำเนียงของนักแสดงก็ทำให้ผู้ชมฟังไม่ถนัดอีกด้วย เช่น ในคณะแจ๊ะแยเนะ แสงดาว มีนักแสดงจากนราธิวาสและยะลา ซึ่งผู้ชมที่เป็นชาวนราธิวาสฟังนักแสดงชาวยะลาไม่ถนัด

จะเห็นได้ว่าความน่าสนใจของสื่อบันเทิงโดยเฉพาะภาพยนตร์ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตที่สามารถดูได้ทุกที่ ทุกเวลา ทำให้ผู้คนสะดวก และประหยัดกว่าการชมการแสดงมาก แต่ปัจจุบันได้นำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสืบสานการแสดงเช่น มีการจัดทำแผ่นวีซีดีการแสดงแจก จำหน่าย มีการนำการแสดงเข้าสู่โฆษณา ละคร และภาพยนตร์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้กับด้านการถ่ายทอดศาสตร์นาฏศิลป์และดนตรีเพื่อความสมบูรณ์ของการเรียนการสอน เพราะผู้เรียนสามารถเห็นเนื้อหาครบถ้วนทุกองค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ได้พัฒนาสื่อ

นวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนด้านการแสดงของสุนิดา ยิ่งเจริญสมสุข (2555, หน้า 116) ที่ได้จัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในเรื่องของเครื่องดนตรีไทยทำให้ผู้เรียนสนุกและได้รับความรู้จากนิตินิสา เมลานนท์ กล่าวไว้สรุปได้ว่า ได้มีการนำเทคโนโลยีจำพวกผ่านบันทึกเสียง วิดีทัศน์คู่กับเอกสารประกอบการสอนในรายวิชานาฏศิลป์

2.4 ด้านเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยภายนอก สืบเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่รัดตัวทำให้ผู้แสดงต้องมีการประกอบอาชีพหลักโดยยึดอาชีพทำนา ทำสวน รับจ้างทั่วไป หรือรับราชการในแต่ละคณะผู้แสดงจะกระจายกระจายแยกย้ายกันอยู่ เมื่อมีการแสดงจึงมีการรวมตัว ดังนั้นจึงมีอัตราค่าจ้างจำนวนที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับคณะศิลปินอาชีพ หรือคณะของสถาบันการศึกษา ดังนี้

คณะที่เป็นศิลปินอาชีพ ล้วนเป็นศิลปินที่มีฝีมือ มีประสบการณ์ด้านการแสดงทำให้การแสดงออกอย่างสวยงามสร้างความประทับใจแก่ผู้ชม นอกจากนี้นักดนตรีซึ่งล้วนแต่เป็นมืออาชีพมีความแม่นยำในบทเพลง ทำให้เกิดความผิดพลาดในการบรรเลงน้อยมากบางครั้งแทบไม่มีที่ติ นอกจากนี้ทางคณะยังมีการลงทุนในชุดการแต่งกายและเครื่องดนตรีที่มีราคาแพง ทั้งนี้ผู้แสดงแต่ละคนกระจายกันอยู่ต่างพื้นที่ ดังนั้นเมื่อมีงานแสดงติดต่อเข้ามาจึงมีค่าตัวของผู้แสดงที่มีราคาสูงทางคณะจะตั้งราคาที่สูง หน่วยงานหรือบุคคลที่ติดต่องานจะต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอเพื่อเป็นค่าว่าจ้างในการตอบแทนนักแสดง แต่หากเป็นคนที่รู้จักสนิทสนมราคาก็สามารถต่อรองกันได้

ส่วนคณะของสถานศึกษา เมื่อมีการติดต่องานโดยมากจะเป็นหน่วยงานต่าง ๆ ก็ทำเพียงหนังสือขอความอนุเคราะห์และมีค่าตอบแทนเด็ก ๆ ที่เป็นผู้แสดงเพียงเล็กน้อย เพราะจุดประสงค์หลักของคณะที่เป็นของสถานศึกษาคือ ต้องการให้ผู้แสดงมีประสบการณ์ในการแสดงและมีความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมการแสดงของตน ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายในเรื่องของเครื่องแต่งกาย เครื่องดนตรี และเครื่องสำอางจะเป็นการจัดสรรงบประมาณที่ทางต้นสังกัดได้สร้างไว้ ถือได้ว่าการลงทุนเพียงครั้งเดียวและเป็นเงินของหลวงผู้แสดงไม่ได้ลงทุนเป็นเม็ดเงินใช้เพียงความสามารถเท่านั้น ปัญหาที่ส่งผลให้ศิลปินต้องประกอบอาชีพหลัก เช่น ทำนา ทำสวน รับจ้างทั่วไป รับราชการ ส่วนด้านการแสดงเป็นเพียงอาชีพเสริมเมื่อมีงานติดต่อก็จะรวมตัวกันไปแสดง ทั้งนี้อัตราค่าว่าจ้างขึ้นอยู่กับชุดการแสดงมีตั้งแต่หลักพันถึงหลักหมื่น ส่วนใหญ่ปัญหามักเกิดขึ้นกับผู้ว่าจ้าง เพราะมีค่าใช้จ่ายสูงในการรับการแสดง บางครั้งยังมีค่าใช้จ่ายอื่นนอกเหนือค่าตอบแทน อาทิ ค่าอาหาร ค่าเครื่องดื่ม ค่าเช่าสถานที่ เป็นต้น

2.5 ด้านอิทธิพลของวัฒนธรรมอื่น เป็นปัจจัยภายนอกที่ช่วยส่งเสริมให้การแสดงมีวิวัฒนาการที่ดี สืบเนื่องจากวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มอย่างเหนียวแน่น บางชุดการแสดงนำเพียงสิ่งที่สวยงามของกลุ่มวัฒนธรรมมาเลเซียและอินโดนีเซียเข้ามาใช้เพื่อทำให้ชุดการแสดงดูเด่น สวยงาม อาทิ ปิ่นปักผมของการแสดงรองเง็ง ส่วนวัฒนธรรมไทยการแสดงซิมเปง รองเง็ง และมะโย่งรูปแบบบันเทิงที่นำแนวคิดมาปรับใช้

ได้แก่ การแสดงซั้มเปง ได้นำขนบธรรมเนียม ลีลาท่ารำของการแสดงมาใช้ การแสดงรองเง้งนำแนวคิดที่ประเทศไทยมีร่างเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ดังนั้นจึงมีการสร้างรองเง้งเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ส่วนมโหรีรูปแบบความบันเทิงได้นำการแสดงโนราเข้ามาเพื่อเรียกจุดสนใจผู้ชมคนไทยพุทธ ดังนั้นอิทธิพลของวัฒนธรรมอื่น จึงกลายเป็นสิ่งที่นักแสดงได้นำมาใช้ในการแสดงแล้วสร้างจุดที่น่าสนใจให้แก่การแสดงนั้น ๆ ส่งผลให้มีวิวัฒนาการที่ดี ซึ่งผลการวิเคราะห์สอดคล้องกับคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติที่ได้กล่าวไว้ว่า สภาพปัญหาของการละเล่นพื้นบ้านเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากจิตใจของมนุษย์ เมื่ออยู่ในสภาพสังคมปัจจุบันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การส่งเสริมและเผยแพร่จึงประสบปัญหาหลายประการ เช่น อิทธิพลวัฒนธรรมอื่น ตั้งแต่วัฒนธรรมเมืองหลวงที่ชาวบ้านคิดว่าเป็นวัฒนธรรมที่สูงส่ง เป็นผู้มีความเจริญ นอกจากนี้วัฒนธรรมต่างประเทศก็มีบทบาทสำคัญทำให้ทำให้การเปลี่ยนแปลงทั้งทางดีและไม่ดีควบคู่กันไป แต่จากสภาพการความเป็นจริงที่นักแสดงได้นำวัฒนธรรมชาติอื่นเข้ามาเติมเมให้การแสดงนั้น ๆ มีความน่าสนใจขึ้น จึงเป็นประเด็นหลังคือมีวัฒนธรรมต่างประเทศได้มีบทบาทในทางที่ดี

2.9 การถ่ายทอดทางดนตรี เป็นปัจจัยภายในที่ก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญต่อชุดการแสดงรองเง้งต้นหยง เพราะในการบรรเลงเครื่องดนตรีชิ้นหลักอย่างซอ (ไวโอลิน) ที่นักแสดงใช้การจดจำท่วงทำนองเพลงในการบรรเลงจึงเป็นการยากในการถ่ายทอดให้แก่เยาวชน ทั้งนี้ปัจจุบันเหลือเพียงท่านเดียวและมีอายุมากแต่ไม่ได้ถ่ายทอดให้แก่ผู้ใดเนื่องจาก การบรรเลงเป็นไปในลักษณะตามใจผู้เล่น ไม่มีการอ่านโน้ต การจดโน้ต ดังนั้นเมื่อพิจารณาด้านการถ่ายทอดทางดนตรีที่ก่อให้เกิดปัญหาเพราะไม่มีการบูรณาการของระบบวัฒนธรรมตามทฤษฎีหน้าที่นิยมที่สุเทพ สุนทรเกษม (2540, หน้า 99) ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่พร้อมจะถ่ายทอดจากระบบหนึ่งไปยังอีกระบบหนึ่ง สามารถเคลื่อนย้ายจากระบบสังคมหนึ่งไปสู่อีกระบบหนึ่งโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ระเบียบสังคมและการศึกษา ดังนั้น หากมีผู้รู้ด้านดนตรี เข้าใจในบทเพลงของรองเง้งต้นหยง นำไปถอดตัวโน้ตและถ่ายทอดผ่านการสอนในโรงเรียนก็สามารถรักษาทเพลง และการแสดงรองเง้งต้นหยงก็ยังคงอยู่ในสังคมต่อไป

2.10 ความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ เป็นปัจจัยภายนอกที่เป็นปัญหาระดับชาติ ซึ่งชุดการแสดงที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือ สิละ และดีเกอร์ฮูลู ปัญหาหลักที่ศิลปินได้รับโดยตรงคือขาดรายได้ และความไม่ปลอดภัยในการเดินทาง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดงานประจำปีไม่ค่อยจัดงานบ่อยเพราะช่วงแรกจัดประสบปัญหาขาดทุนไม่มีผู้คนมาร่วมงาน และบางงานย้ายเวลาจัดมาเป็นช่วงกลางวันซึ่งตรงกับช่วงเวลาทำงานของชาวบ้าน จนปัจจุบันได้มีการเชิญศิลปินนักร้องที่มีชื่อเสียงมาแสดงแทนวัฒนธรรมท้องถิ่น หรืองานต่างจังหวัดที่เชิญให้คณะไปแสดง โดยเฉพาะสิละมักประสบปัญหาตรวจค้นอาวุธในการเดินทาง แต่ปัจจุบันปัญหาการตรวจค้นได้ลดความเข้มลงเพราะเจ้าหน้าที่เริ่มรู้ว่าการแสดงสิละต้องใช้อาวุธประกอบการแสดง

2.11 การจัดการประกวด เป็นปัจจัยภายนอกที่ถือเป็นการสืบสานที่นิยมใช้ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ที่นิยมประกวดคือ ร้องเงี้ง สีละ และตีเกร์ฮูลู แต่การแสดงที่ประสบปัญหาโดยศิลปินส่วนใหญ่ของการแสดงตีเกร์ฮูลูมักประสบปัญหาที่คล้ายกันคือทุกเวทีที่มีการจัดประกวดผู้ชนะมักเป็นคณะเดิม ทำให้ศิลปินที่ส่งประกวดมองว่าคณะของตนเป็นเพียงส่งเพื่อสร้างสีสัน จนทำให้หลายคณะเกิดความท้อและไม่ส่งเข้าประกวด หากมีการจัดระบบการประกวดให้มีประสิทธิภาพจะทำให้เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมด้านการสืบสานที่ดี เพราะในการประกวดแต่ละครั้งจะมีการรวบรวม และฝึกเยาวชนเพื่อเข้าประกวดและเยาวชนเหล่านี้ได้เป็นผู้สืบทอดการแสดงต่อไปในอนาคต

3. ประเด็นการศึกษารูปแบบการพัฒนาการสืบสานวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อพิจารณาในเรื่องของรูปแบบการสืบสานที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประเด็นของการศึกษาขึ้นมาซึ่งเป็นพื้นฐานทั่วไปของหลักการแสดงพื้นเมืองทั่วไป และได้นำมาบูรณาการเข้ากับสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้การแพร่กระจายความรู้ทางวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู เพราะรูปแบบของงานศึกษาข้อมูลของงานวัฒนธรรมพื้นบ้านมักเป็นไปในการเก็บรวบรวมเอกสาร ส่วนงานวิจัยในระดับชั้นปริญญาโทและปริญญาเอกก็เป็นไปในลักษณะของรายงานวิจัยเก็บเข้าห้องสมุดของคนที่น่าสนใจประเด็นนั้น ๆ เข้ามาศึกษา ซึ่งมีโอกาสน้อยมากหากข้อมูลสำคัญที่ได้ค้นคว้ามาเผยแพร่สู่สังคม ดังที่ เต็มศิริ บุญยสิงห์ ประจักษ์ สายแสง และ เชื้อ สาริมาน (อ้างถึงใน คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2531, หน้า 31-35) ดังที่เต็มศิริ บุญยสิงห์ กล่าวว่า วัฒนธรรมพื้นบ้านของไทยมีเอกลักษณ์ มีหลายหลายพื้นที่ควรมีการรวบรวมเอกสาร สารคดี หนังสือ ฯลฯ ไว้ที่ศูนย์ของภูมิภาคนั้น ๆ ในการเก็บรวบรวมค้นคว้าที่ทำได้ยาก ๆ และในการหาทุนเท่าที่มีก็เป็นงานวิจัยในปริญญาโท พอสำเร็จก็มีน้อยคนทำงานนี้ต่อเนื่อง ดังนั้นงานวิจัยชิ้นนี้ตอบโจทย์ความสำคัญในการศึกษาวัฒนธรรมพื้นบ้านเพราะนอกจากเป็นงานวิจัยที่เสนอเป็นรูปเล่มแล้วยังมีการทำมาเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณชน ทั้งนี้ยังได้สอดคล้องกับประจักษ์ สายแสงที่กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมด้านวัฒนธรรมต้องศึกษาการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน ทุกสาขาว่าประเด็นใดสูญหาย ใกล้สูญ และยังคงอยู่เพื่อนำไปเผยแพร่ทั้งในระบบการศึกษาและ นอกกระบบคือจัดทำสื่อที่เสนอรายละเอียดของวัฒนธรรม ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้จากผลการประเมินความพึงพอใจของครู และนักเรียนต่างมีความเห็นที่สอดคล้องกันได้ระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูสามารถนำไปเป็นสื่อการสอนในระบบการศึกษา และเป็นสื่อที่ใช้ในการสืบสานวัฒนธรรมได้ดี นอกจากนี้แนวคิด เชื้อ สาริมาน ก็เป็นอีกแนวคิดที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยคือ วิธีการส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้านในการเผยแพร่ต้องใช้สื่ออื่น ๆ ในปัจจุบันเป็นเครื่องมือ

นอกจากนี้การพัฒนารูปแบบการสืบสานวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นมานั้น เมื่อเผยแพร่ทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจึงเป็นการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมโดยไม่มีข้อจำกัดดังกล่าวของหลักการกระจายที่ว่านิยพรรณ

วรรณศิริ (2531, หน้า 33) กล่าวว่า วัฒนธรรมคือความคิดและพฤติกรรมที่ติดตัวบุคคลและขึ้นอยู่กับปัจจัย 1. หลักภูมิศาสตร์ 2. ปัจจัยเศรษฐกิจ 3. ปัจจัยทางสังคม และ 4. การคมนาคมที่ดี แต่ทั้งนี้ในการใช้อินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วยให้เรื่องสืบสานที่ต้องเน้นการทำให้คนรู้จักมีแพร่หลายมากและไม่จำเป็นต้องพึ่งปัจจัยทั้งดังกล่าว ยกเว้นปัจจัยทางเศรษฐกิจ เนื่องจากสัญญาณจำเป็นต้องมีการเช่าเป็นรายเดือน รวมทั้งต้องมีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ และแท็บเล็ต ที่ผู้ใช้ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าส่วนประกอบเหล่านี้ต้องซื้อด้วยเงินที่มีจำนวนมาก แต่ปัจจุบันมีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเมื่อผู้ใดสนใจศึกษา เข้าชมการแสดงก็สามารถเข้าชมทางระบบฐานข้อมูลได้ตลอดเวลา จึงทำให้เป็นการแพร่กระจายไปทั่วทุกภูมิภาคเมื่อได้เปิดชม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อสังคม

1.1. นำกรอบแนวคิดของการศึกษาวิวัฒนาการด้านการแสดงไปใช้ในการศึกษา

วัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านประเภทอื่น ๆ เนื่องจากการแสดงโดยทั่วไปมักมีรูปแบบเดียวกันแต่ต่างกันที่วิธีนำเสนอ ดังนั้นเมื่อผู้สนใจที่ศึกษาวัฒนธรรมการแสดงของกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ก็สามารถนำกรอบแนวคิดการศึกษาวิวัฒนาการไปใช้สืบเนื่องจาก การแสดงมีการปรับปรุงเพื่อความอยู่รอดของศิลปินตลอดเวลา บางครั้งปรับจนไม่เหลือเค้าเดิมได้ ดังนั้นการศึกษาวิวัฒนาการจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ นั่นคือ การศึกษารูปแบบการแสดงจำเป็นต้องศึกษา 1. ประวัติความเป็นมา 2. องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้แสดง เครื่องแต่งกาย เครื่องดนตรี 3. ขนบในการแสดงและวิธีการแสดง 4. ข้อมูลพื้นฐานของผู้แสดง

1.2 กลุ่มบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลสรุปรูปแบบการส่งเสริมด้านการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูที่ผู้วิจัยได้รวบรวม และวิเคราะห์ไว้ให้นำไปปรับใช้โดยเลือกประเด็นที่เหมาะสมกับหน่วยงานนั้น ๆ และเล็งเห็นว่าหากนำไปปรับใช้ในหน่วยงานจะก่อประโยชน์ให้นักแสดงในท้องถิ่นโดยตรง เมื่อนักแสดงได้รับโอกาสในการนำเสนอผลงานการแสดง วัฒนธรรมการแสดงนั้น ๆ ก็ยังคงมีบทบาทที่สำคัญในสังคมต่อไป

1.3 หน่วยงานวัฒนธรรม ครูอาจารย์ นักเรียน และกลุ่มคนที่สนใจในการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายูสามารถนำระบบฐานข้อมูลวัฒนธรรมการแสดงขึ้นนี้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาข้อมูลการแสดงนั้น ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรม/โครงการที่เกิดผลดีต่อการแสดงของท้องถิ่นที่ปรากฏในจังหวัดนั้น ๆ

2. การพัฒนารูปแบบการสืบสานวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู

หน่วยงานทางวัฒนธรรม นักวิชาการ ตลอดจนนักศึกษาวัฒนธรรม สามารถนำรูปแบบการสืบสานที่

ผู้วิจัยได้คิดและจัดทำเป็นเว็บไซต์ฐานข้อมูลวัฒนธรรมการแสดงของคนไทยเชื้อสายมลายู ไปปรับใช้กับการแสดงของชาติพันธุ์อื่น ๆ ได้

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ด้วยวัฒนธรรมการแสดงในแต่ละท้องถิ่นมีจำนวนมาก มีทั้งที่สูญหายไปแล้ว ชุดที่กำลังจะสูญหายไปแล้ว และที่ยังคงนิยมซึ่งส่วนใหญ่ก็มีการปรับปรุงเพื่อความคงอยู่ในสังคม ดังนั้นหน่วยงาน นักวิจัย และนักวิชาการควรนำการศึกษา ค้นคว้า บันทึกข้อมูลโดยเฉพาะวิดีโอเพื่อเป็นการจัดเก็บข้อมูลเพื่อป้องกันไม่ให้ชุดการแสดงที่ยังคงมีอยู่ในปัจจุบันสูญหายโดยที่ไม่มีการกระทำการใด ๆ ที่เป็นการอนุรักษ์ไว้